

مقاله پژوهشی

بررسی نقش سرمایه فکری، پروفایل ریسک، هزینه‌های مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری صنعت خودرو (مورد مطالعه: شرکت خودروسازی زامیاد)

پذیرش: ۱۴۰۱/۱/۲۴

دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۵

محمد شمشیری^۱ / امیر بیات ترک^۲ (نویسنده مسئول)
 طهمورث سهرابی^۳ / نازنین پیله وری^۴

چکیده

مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودرو در شرکت خودروسازی زامیاد می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش، مدیران ارشد کلیه خطوط تولیدی و سازمانی، شرکت خودروسازی زامیاد (۴۶۴ مدیر) است بودند، که از این تعداد ۲۱۰ مدیر به عنوان نمونه انتخاب و مورد آزمون قرار گرفتند نتایج آزمون فرضیات این پژوهش با استفاده از معادلات ساختاری و نرم‌افزار لیزل، حاکی از این بود که سرمایه فکری، هزینه‌های مالی و پروفایل ریسک مدیر نقش معناداری بر سرمایه‌گذاری مدیران در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی می‌باشند.

یکی از صنایعی که در سال‌های اخیر، به دلیل تغییرات مستمر فضای رقابت را در صنعت تشدید کرده است، صنعت خودروسازی می‌باشد، از این رو، شرکت‌های خودروسازی باید راه‌هایی بیابند که بتوانند استراتژی متمایزی را نسبت به دیگر شرکت‌های خودروسازی برای ارائه خدمات بهتر به مشتریان اتخاذ کنند. به نمونه‌ای از این استراتژی‌های متمایز، می‌توان به تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی اشاره نمود. در همین راستا هدف این پژوهش، بررسی نقش سرمایه فکری، پروفایل ریسک، هزینه‌های

طبقه‌بندی JEL: E22، G32، D24، O34

سرمایه فکری / هزینه‌های مالی / پروفایل ریسک / سرمایه‌گذاری

۱. مقدمه: طرح مسأله

موضوع تفکر استراتژیک در بیش از یک دهه گذشته در حوزه مدیریت استراتژیک بسیار مورد توجه قرار گرفته و در تحقیقات بسیاری به اهمیت تفکر استراتژیک برای مدیران اشاره شده است، تفکر استراتژیک به عنوان یکی از دو قابلیت اصلی رهبران دارای عملکرد مناسب برشمرده شده است. آدریان اسلوتسکی (۱۹۹۶)، در کتاب خود با عنوان «مهاجرت ارزش» می‌نویسد: «بسیاری از اوقات، یک شرکت تازه وارد و کوچک با یک استراتژی نوآورانه و قوی، همه منافع یک صنعت را از آن خود می‌سازد». تفکر استراتژیک یک مهارت حیاتی مدیریت در هزاره جدید است. مهارتی که لازمه توانمندسازی سازمان برای بقا و رشد در محیط به شدت رقابتی امروز است (رحمان سرشت و صفاییان، ۱۳۸۹: ۷۴-۷۶). از دلایل تشدید محیط رقابتی می‌توان به فرایند جهانی شده اشاره نمود. به طور کلی، فرایند جهانی شدن، پیشرفت‌های سریع و بنیادین تکنولوژیک، پیشرفت‌های جدید در زمینه فناوری اطلاعات، افزایش تغییرات سریع در الگوهای مصرف و تقاضا، منابع انرژی، کمبود منابع و هزینه‌های بالای آن، چالش‌هایی هستند که بنگاه‌ها و صنایع مختلف در عرصه تجارت و فعالیت‌های اقتصادی با آن روبه‌رو هستند و ادامه حیات آن‌ها، منوط به تصمیم‌گیری درست و به‌موقع در برابر این تغییرات است. در این میان فرایند جهانی شدن و گسترش بازارهای مصرف و نیز افزایش تعداد رقبا و شدت رقابت، باعث اهمیت بخشیدن به مفاهیمی مانند رقابت‌پذیری شده است. وجود این تغییرات مستمر، فضای رقابت بین سازمان‌ها در حوزه کسب و کار را بیش از پیش تشدید کرده است (زرانژاد و همکاران، ۱۳۹۱).

یکی از صنایعی که در سال‌های اخیر، به دلیل تغییرات مستمر فضای رقابت را در صنعت تشدید کرده است، صنعت خودروسازی می‌باشد. به طور کلی، این شرکت‌ها، در یک فضای رقابتی فعالیت می‌کنند که تنوع خدمات ارائه شده در این صنعت رو به افزایش است. شرکت‌های خودروسازی

باید راه‌هایی بیابند که بتوانند استراتژی متمایزی را نسبت به دیگر شرکت‌های خودروسازی برای ارائه خدمات بهتر به مشتریان اتخاذ کنند (صفری و ابراهیمی، ۱۳۹۰: ۱۸۷-۲۲۱). به نمونه‌ای از این استراتژی‌های متمایز، می‌توان به تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی اشاره نمود. لازم به ذکر است که سرمایه‌گذاری روند بسیج منابع به منظور انجام فعالیتی مشخص با هدف کسب بازگشت از آینده است (دونالد، ۲۰۱۰). به گفته پانندی (۲۰۰۸)، تصمیمات سرمایه‌گذاری شامل تصمیمات سازمان برای سرمایه‌گذاری کارآمدتر دارایی‌های فعلی در دارایی‌های بلندمدتی است که انتظار می‌رود چندین سال کسب مزایا را به همراه داشته باشد. از آنجا که این تصمیم‌های سرمایه‌گذاری، تصمیمات مشکلی بوده، نقش مهمی بر رشد سازمان دارند و همچنین شامل تعهد به حجم زیادی از سرمایه شرکت می‌باشند، توجه به آن از اهمیت خاصی برخوردار است (کاپوریا و کیم، ۲۰۱۸: ۱۴۸-۱۲۵). به بیانی دیگر، در محیط کسب و کار مدرن که رقابتی‌تر است، بقای سازمان‌های کوچک و بزرگ به تصمیمات استراتژیکی بستگی دارد که توسط مدیریت اتخاذ می‌گردد (دوستاین و کلو، ۲۰۱۶: ۳۰۳-۲۷۹). بنا به نظر هانا (۲۰۱۰)، تصمیمات سرمایه‌گذاری بخشی مهم از تصمیم‌گیری استراتژیک در هر سازمانی است، زیرا پروژه‌های سرمایه‌گذاری اساساً بر نتایج اقتصادی آینده تأثیر می‌گذارد و به طور چشمگیری به رشد یک شرکت کمک می‌کند.

به طور کلی در سال‌های اخیر و در حوزه بین‌المللی، سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودروسازی از جمله بخش تحقیق و توسعه اهمیت زیادی یافته است. در همین راستا، محققان، در پژوهشی به منظور بررسی عوامل موثر بر سرمایه‌گذاری شرکت‌های خودروسازی در پروژه‌های تحقیق و توسعه، در مرحله اول، فعالیت سرمایه‌گذاری بزرگ‌ترین شرکت‌های اتومبیل‌سازی ژاپن و آلمان را مورد مقایسه قرار دادند و سپس همبستگی بین گروهی از عوامل و سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند.

هم راستا با بازارهای جهانی، شرکت‌های خودروسازی داخلی نیز جهت جلب رضایت و برآوردن خواسته‌های مشتری، نیازمند به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف می‌باشند، این در حالی است که علی‌رغم مشهود بودن اهمیت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف، اما با این حال از عوامل موثر بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی اطلاعات مناسبی در دسترس نمی‌باشد و به همین دلیل جهت رفع شکاف تحقیقاتی موجود در این پژوهش در نظر داریم به تبیین و طراحی مدل استراتژیک سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودرو (مطالعه موردی شرکت خودروسازی زامیاد) پردازیم، به عبارتی سوال اصلی که در این پژوهش به دنبال پاسخگویی به آن هستیم این است که معیارهای اصلی و فرعی تاثیرگذار بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت خودروسازی زامیاد کدامند؟

۲. ادبیات و پیشینه پژوهش

الف- پیشینه پژوهش

پژوهشگران و محققان در پیشینه مورد استفاده در این پژوهش به نتایجی همچون تأیید نقش عوامل مختلف

در تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه تحقیق و توسعه؛ تأیید تاثیر مولفه‌های سرمایه‌فکری (انسانی، ساختاری و رابطه‌ای) بر نتایج سازمانی به ویژه نوآوری؛ طراحی و تأیید مدل استراتژیکی تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه بانک و بازار سهام؛ بررسی و تأیید نقش پروفایل ریسک سرمایه‌گذار بر تصمیمات سرمایه‌گذاری فردی در زمینه انتخاب پورتفلیو؛ تأیید تاثیر ریسک‌پذیری سرمایه‌گذار بر ایجاد نوآوری‌های سازمانی دست یافتند. در حالی که در پژوهش حاضر، ما به دنبال بررسی نقش سرمایه‌فکری، پروفایل ریسک، هزینه‌های مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری از جمله تولید، زنجیره تامین، انتقال فناوری، منابع انسانی و توسعه خطوط و همچنین برند و خدمات پس از فروش در صنعت خودرو می‌باشیم. با توجه به اینکه در پیشینه پژوهش نقش سرمایه‌فکری، پروفایل ریسک و هزینه‌های مالی بر مولفه‌های سازمانی از جمله نوآوری مورد تأیید قرار گرفته است، می‌توان به نتایج قابل اطمینان بیشتری در زمینه نقش این مولفه‌ها بر تصمیمات سرمایه‌گذاری مدیران دست یافت.

جدول ۱- پیشینه پژوهش خارجی

محقق	سال پژوهش	عنوان	یافته‌ها
رام کومار و چیترا	(۲۰۲۱)	مطالعه عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران خرد در جهان VUCA	از تحلیل عاملی اکتشافی برای گروه‌بندی عوامل موثر بر تصمیم سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار استفاده شده است. بر اساس یافته‌ها، چهار عامل مؤثر بر ترجیحات سرمایه‌گذاری را شناسایی شده که شامل عملکرد بازار، سواد مالی، ملاحظات سرمایه‌گذار، و درک ریسک می‌باشد.
دپا و کومار شاه	(۲۰۲۰)	عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در طلا	هدف این مقاله ارزیابی عوامل مختلف موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در طلا است. شش عامل تاثیرگذار مانند قیمت طلا، سرمایه‌گذاری تضمین شده، نیاز نقدینگی، موقعیت اجتماعی، تبلیغات و تاثیرات و تقاضای طلا مورد استفاده قرار گرفت و ارتباط آنها با تصمیم سرمایه‌گذاری در طلا مورد آزمون قرار گرفت. در بین تمامی متغیرهای تاثیرگذار، نیاز نقدینگی و جایگاه اجتماعی بالاترین مقدار میانگین را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده توافق قوی با دلیل سرمایه‌گذاری در طلا است، در حالی که تبلیغات و تاثیرات کمترین توافق را دارد. با این حال، وقتی صحبت از رابطه عوامل مختلف با تصمیم سرمایه‌گذاری در طلا می‌شود، سرمایه‌گذاری تضمین شده بالاترین ارزش همبستگی را با تصمیم سرمایه‌گذاری در طلا دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین تمامی متغیرهای زمینه‌ای و تصمیم سرمایه‌گذاری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

محقق	سال پژوهش	عنوان	یافته‌ها
پرنا من شرسدا	(۲۰۲۰)	عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران نیپالی	عوامل مؤثر بر تصمیم سرمایه‌گذاری در سه متغیر اصلی گروه‌بندی می‌شوند. ه. متغیر مربوط به شرکت (CRV)، متغیر مرتبط با ریسک و بازده (RRV) و متغیر مرتبط با بازار (MRV). در شرکت عوامل متغیری مانند تیم مدیریت، عملکرد مالی، اندازه، EPS، DPS، در بازده ریسک متغیر بازده مورد انتظار، بازده گذشته، ریسک شرکت، اوراق بهادار نقدی و غیره و در بازار عوامل متغیر مربوط به بازار لحاظ شده است. در نهایت، این مطالعه به این نتیجه رسید که تصمیم سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار نیپالی بیشتر از متغیر مرتبط با بازار (MRV) و متغیر مرتبط با ریسک و بازده (RRV) تحت تأثیر متغیر مربوط به شرکت (CRV) است.
دپیان و همکاران	(۲۰۲۰)	عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری مشترک - تحلیل عاملی	تصمیم سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذار بر روی صندوق‌های سرمایه‌گذاری متقابل بر عوامل بسیاری از جمله نقدینگی آسان، انعطاف‌پذیری بالا، ثبات بازده، حداقل سرمایه‌گذاری اولیه، مزایای مالیاتی و مدیریت حرفه‌ای بستگی دارد. عوامل مرتبط با محصول و عوامل مرتبط با رفتار برای مطالعه در نظر گرفته شد. تجزیه و تحلیل مؤلفه اصلی برای تجزیه و تحلیل تأثیر عوامل رفتاری و مرتبط با محصول بر تصمیمات سرمایه‌گذاری صندوق متقابل استفاده شد. ۹ متغیر مربوط به رفتار صندوق در دو عامل «کیفیت طرح خارجی» و «کیفیت طرح داخلی» خلاصه شدند. شش متغیر مرتبط با محصول مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و به عنوان دو عامل به نام‌های «شهرت» و «عملکرد» گروه‌بندی شدند.
تی یین	(۲۰۲۲)	عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران اتحادیه اروپا در ویتنام	این مطالعه از یک مدل تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) برای تجزیه و تحلیل عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران اتحادیه اروپا در ویتنام استفاده می‌کند، بنابراین راه‌حل‌هایی برای افزایش جذابیت سرمایه‌گذاران اتحادیه اروپا موثر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی از اتحادیه اروپا به ویتنام در زمان آینده پیشنهاد می‌کند.
کابوریا و کیم میا	(۲۰۱۸)	«عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری بانکی در میان زنان کشور مومباسا»	نشان دادند که سواد مالی، هزینه‌های مالی و نرخ بازده مورد انتظار تأثیر معناداری بر تصمیمات سرمایه‌گذاری این زنان دارد.
پتی و جاکوب	(۲۰۱۸)	«سرمایه‌گذاری‌های تحقیق و توسعه در شرایط عدم اطمینان در چین: اثر ارتباطات سیاسی»	نتایج این پژوهش حاکی از این بود که ارتباطات سیاسی، عاملی حیاتی در شکل‌دهی به تصمیمات سرمایه‌گذار در بخش تحقیق و توسعه در شرایط محیطی عدم اطمینان می‌باش
سیسارامن و همکاران	(۲۰۱۷)	«مطالعه عوامل موثر بر انتخاب سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذاران فردی در سنگاپور»	نتایج حاصل از آن نشان داد که هدف از سرمایه‌گذاری و آگاهی از دارایی تأثیر معناداری بر رفتار سرمایه‌گذار اعمال می‌کند.
آبازید	(۲۰۱۷)	تأثیر ابعاد سرمایه‌گذاری بر عملکرد سازمانی بیمارستان‌های دولتی اردن»	نتایج این پژوهش حاکی از این بود که سه بعد ساختاری، انسانی و رابطه‌ای سرمایه‌گذاری تأثیر قابل توجه و معناداری بر عملکرد سازمانی بیمارستان‌های دولتی دارند.
لیمانلی	(۲۰۱۵)	«عوامل موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه در کشور ترکیه»	نتایج این پژوهش حاکی از این بود که میزان فروش، یارانه، سهم مالکیت خارجی، انگیزه رقابت، مقیاس سرمایه‌گذاری، سهم تجارت داخلی و خارجی عوامل بسیار مهمی برای اثرگذاری بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه می‌باشند.

جدول ۲- پیشینه پژوهش داخلی

محقق	سال پژوهش	عنوان	یافته‌ها
فانزه جوکار و محمد حسین عبدالرحیمیان	(۱۳۹۹)	الگوهای سرمایه‌گذاری و عوامل موثر بر جذب آن در انواع تصمیمات سرمایه‌گذاری	مطالعات و تجربیات موفق در حوزه جذب سرمایه‌گذاری نشان می‌دهد که عوامل مؤلفه‌های بسیاری در جذب و جلب سرمایه تأثیرگذار است که از جمله مهم‌ترین آن‌ها، کاهش بار قوانین و مقررات ازدوش سرمایه‌گذار است.
قالیباف اصل و همکاران	(۱۳۹۴)	بررسی رابطه میان ریسک‌گریزی مدیران و عملکرد نهادهای مالی در بازار سرمایه به صورت خاص صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری	نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که میان ریسک‌گریزی مدیران و عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری رابطه معنادار و معکوس وجود دارد.

محقق	سال پژوهش	عنوان	یافته‌ها
قاسمی و سلگی	(۱۳۹۳)	« بررسی تأثیر سرمایه فکری بر توسعه محصولات نوآورانه (مورد مطالعه: یکی از مراکز تحقیقاتی صنعتی دفاعی) »	نتایج پژوهش این محققان حاکی از این بود که مولفه‌های مختلف سرمایه فکری بر توسعه محصولات نوآورانه موثر هستند به این صورت که سرمایه ساختاری مستقیم، سرمایه انسانی غیرمستقیم و سرمایه مشتری مستقیم و غیرمستقیم، بر توسعه این محصولات تأثیر دارند.
رضائی و مغاللو	(۱۳۹۳)	تأثیر سرمایه فکری بر نوآوری سازمانی در شرکت‌های خدمات کشاورزی استان زنجان»	نتایج این پژوهش حاکی از این بود که سه مؤلفه سرمایه فکری شامل انسانی، ساختاری و رابطهای اثر مثبت و معنیداری بر متغیر وابسته دارند و در مجموع ۵۱ درصد از واریانس نوآوری سازمانی در شرکت‌های مطالعه شده را تبیین کردند.
پناهنده و احمدخانی	(۱۳۹۲)	« رابطه بین سرمایه فکری و نوآوری سازمانی در صنعت بانکداری »	نشان دادند که سه مؤلفه انسانی، ساختاری و رابطه‌ای سرمایه فکری در حدود ۵۵ درصد از تغییرات نوآوری سازمانی (حاصل سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه) را تبیین کردند.

با توجه به پیشینه پژوهش و عوامل مختلف شناسایی شده بر تصمیمات سرمایه‌گذاری توسط محققین مختلف، عوامل زیر به عنوان مدل پایه‌ای پژوهش استخراج می‌گردد.

جدول ۳- عوامل مؤثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری

سرمایه فکری	سرمایه رابطه‌ای
	سرمایه انسانی
	سرمایه ساختاری
هزینه‌های مالی	سیاست‌های پولی
	دوره بازپرداخت
	نرخ بهره
پروفایل ریسک	بازده مورد انتظار ریسک
	نگرش به ریسک
	تحمل ریسک

تدوین می‌گردد. بنابراین راهبرد نوعی برنامه است که برای نیل به مقاصد و اهداف اصلی سازمان تدوین می‌شود و تعیین‌کننده نوع خدمات یا محصولاتی است که سازمان به جامعه عرضه می‌کند و الگوی نحوه پاسخ‌گویی سازمان به محیط را شکل می‌دهد. راهبرد به منزله الگوی تصمیم‌هایی است که در سازمان اخذ می‌شود و فعالیت‌ها و نتایج را شکل می‌دهد. به طور کلی، راهبرد، جهت‌گیری‌های عمده سازمان را معین می‌کند و رهنمودهایی برای تخصیص منابع در مسیر کسب هدف‌های بلندمدت سازمانی ارائه می‌دهد. انتخاب راهبرد، کاری پیچیده و حتی مخاطره‌آمیز است؛ زیرا هر راهبرد، سازمان را به یک محیط رقابتی خاص هدایت می‌کند و چگونگی برنامه‌ریزی مدیران برای تطبیق قوت‌ها و ضعف‌های سازمان با فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی را معین می‌سازد (محمدی قراسوئی، ۱۳۹۳).

برنامه‌ریزی استراتژیک نیز، مجموعه‌ای از مفاهیم است که برای کمک به مدیران در تصمیم‌گیری استفاده می‌شود. برنامه‌ریزی استراتژیک یک فرایند است. برای آن که سازمان بداند به کجا خواهد رفت باید بداند اکنون کجا قرار دارد، سپس آنچه می‌خواهد باشد را به درستی تعریف کرده و چگونگی رسیدن به آن جایگاه را مشخص نماید. مستندات حاصل از این فرایند را « برنامه‌ریزی استراتژیک سازمان » می‌نامند. فرایند برنامه‌ریزی استراتژیک، اساساً فرایندی هماهنگ‌کننده بین منابع داخلی سازمان و فرصت‌های

ب- مبانی نظری پژوهش

استراتژی و برنامه‌ریزی استراتژیک

فرهنگ لغات وبستر، استراتژی (یا راهبرد) را علم و هنر به‌کارگیری نیروی بازوی جنگ‌جو برای محافظت و نجات امکانات در یک جنگ تعریف می‌کند. راهبرد یا راهبردها حاصل فرایند برنامه‌ریزی راهبردی و یا بینش و تجربه شخص کارآفرین هستند و عبارت است از برنامه‌ای جامع، منسجم و کامل که برای تحقق اهداف اساسی سازمان

خارجی آن می‌باشد. هدف این فرایند، نگرستن از درون پنجره راهبردی و تعیین فرصت‌هایی است که سازمان از آن‌ها سود می‌برد یا به آن‌ها پاسخ می‌دهد. بنابراین می‌توان برنامه‌ریزی استراتژیک را نوعی برنامه‌ریزی در محیط‌های پویا قلمداد نمود که از طریق مدیران ارشد اجرایی و تیم‌های برنامه‌ریزی به صورت گروهی تهیه می‌گردد (فلفلانی، ۱۳۹۳: ۷-۱).

سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری روند بسیج منابع به منظور انجام فعالیتی مشخص با هدف کسب بازگشت از آینده است (دونالد، ۲۰۱۰). به گفته پانندی (۲۰۰۸)، تصمیمات سرمایه‌گذاری شامل تصمیمات سازمان برای سرمایه‌گذاری کارآمدتر دارایی‌های فعلی در دارایی‌های بلندمدتی است که انتظار می‌رود چندین سال کسب مزایا را به همراه داشته باشد. از آنجا که این تصمیم‌های سرمایه‌گذاری، تصمیمات مشکلی بوده، نقش مهمی بر رشد سازمان دارند و همچنین شامل تعهد به حجم زیادی از سرمایه شرکت می‌باشند، توجه به آن از اهمیت خاصی برخوردار است (کابوریا و کیم، ۲۰۱۸: ۱۴۸-۱۲۵).

بنا به نظر هانا (۲۰۱۰)، تصمیمات سرمایه‌گذاری بخشی مهم از تصمیم‌گیری استراتژیک در هر سازمانی است، زیرا پروژه‌های سرمایه‌گذاری اساساً بر نتایج اقتصادی آینده تأثیر می‌گذارد و به طور چشمگیری به رشد یک شرکت کمک می‌کند. لازم به ذکر است که کیفیت تصمیمات سرمایه‌گذاری تحت تأثیر عوامل زیادی است، ما مهم‌ترین آنها انتخاب پروژه سرمایه‌گذاری می‌باشد (کابوریا و کیم، ۲۰۱۸: ۱۴۸-۱۲۵).

حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری در صنعت خودرو

حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری در صنعت خودرو را می‌توان به حوزه‌های مختلفی همچون حوزه‌های زیر تقسیم نمود:

۱. تهیه و تولید مجموعه‌های اصلی خودرو: در زمینه سرمایه‌گذاری در حوزه قطعات اصلی، می‌توان به سرمایه‌گذاری در تهیه و تولید سیستم انتقال قدرت، سیستم تعلیق و فنربندی، سیستم فرمان و هدایت و مدارات الکتریکی اشاره کرد.

۲. سرمایه‌گذاری در تهیه و تولید قطعات (در حوزه سرمایه‌گذاری در تهیه و تولید قطعات می‌توان به تولید قطعات پرمصرف (همچون لنت ترمز، دیسک و صفحه، تسمه، شمع، فیوز و ...)، قطعات با مصرف استاندارد (همچون پمپ بنزین، پلوس، رینگ پیستون، رادیاتور، چراغ خودرو، دیسک ترمز، کمک فنر، تسمه خودرو و ...) قطعات کم مصرف و انحصاری و قطعات یدکی (همچون آفتابگیر، اهرم دنده، اهرم ترمز دستی، باک بنزین، صندلی و ...) قطعات یدکی و جانبی (همچون رینگ، لاستیک، باتری باربند خودرو و ...) اشاره نمود.

۳. سرمایه‌گذاری در زنجیره تامین: در این حوزه فاکتورهایی همچون ارزیابی و انتخاب تامین‌کنندگان و شناسایی تامین‌کنندگانی با بالاترین پتانسیل برای رفع نیازهای شرکت به طور سازگار و با هزینه قابل قبول؛ کنترل فرایند زنجیره تامین؛ انعطاف‌پذیری زنجیره تامین و سرمایه‌گذاری جهت تامین رضایت‌مندی مشتری مطرح می‌گردد.

۴. سرمایه‌گذاری در روش‌های انتقال فناوری و مشارکت با شرکت‌های بین‌المللی: در این حوزه عواملی همچون سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، مهندسی معکوس، کپی‌سازی و مشارکت تحت لیسانس و سرمایه‌گذاری مشترک مطرح می‌گردد.

۵. سرمایه‌گذاری جهت توسعه منابع انسانی و توسعه خطوط: توسعه منابع انسانی یا به اختصار HRD چارچوبی است برای کارکنان جهت توسعه توانایی‌ها و دانش فردی خود و سازمان و همچنین آموختن مهارت‌های جدید. توسعه منابع انسانی یکی از مهم‌ترین فرصت‌ها است که به

شرکت‌ها کمک می‌کند که با تشویق کارکنان جهت توسعه دادن به توانایی‌های خود، کارکنان را در موقعیت خود حفظ و در آنها انگیزه ایجاد کند. به تعریفی دیگر، توسعه منابع انسانی شامل فرصت‌هایی همچون آموزش فردی کارکنان، توسعه شغلی کارکنان متناسب با وظیفه‌ای که بر عهده دارند و یا در آینده خواهند داشت، مدیریت اجرا و برنامه‌ریزی، شناسایی کارکنان کلیدی، ابزارهای کمک آموزشی و توسعه سازمان است (حسنی صدرآبادی، ۱۳۹۵: ۲۲۸-۲۳۲).

سرمایه فکری

سرمایه فکری، زاده عرصه علم و دانش است، هنوز این واژه در دوران تکوین خود به سر می‌برد. این مفهوم برای نخستین بار، در سال ۱۹۹۱ مطرح شد. یعنی زمانی که شرکت بزرگ سوئدی اسکاندیا، شروع به اجرای مجموعه‌ای از روش‌های نوآورانه علمی برای توجه ویژه به دارایی‌های نامحسوس خود کرد. دانش به عنوان مهم‌ترین سرمایه جایگزین سرمایه‌های پولی و فیزیکی شد چرا که دانش استفاده صحیح و بهینه از سرمایه‌های پولی و فیزیکی را مطرح می‌کند یعنی بهره‌وری. در این رابطه، نظریه سرمایه فکری توجه روزافزون محققان دانشگاهی و دست‌اندرکاران سازمانی را به خود جلب کرده است یک موسسه مطالعاتی در سوئیس با انجام تحقیقاتی درباره سرمایه فکری دریافت که به دلیل فقدان رویکردی برای مدیریت سرمایه فکری تنها ۲۰ درصد از دانش موجود یک سازمان در عمل مورد استفاده واقع می‌شود (رشیدپور و رشیدی، ۱۳۹۵: ۳۴۹-۳۶۲).

به طور کلی، همزمان با انقلاب فناوری اطلاعات، از دهه ۱۹۹۰، الگوی رشد اقتصادی دچار تغییرات اساسی شد و در نتیجه، عامل دانش به عنوان مهم‌ترین سرمایه، جایگزین سرمایه‌های مالی و فیزیکی در اقتصاد جهانی گردید بنابراین و به گفته ماری و همکاران (۲۰۱۰)، امروزه سرمایه فکری به عنوان دارایی ناملموس سازمان‌ها به دلیل اختلاف فزاینده

بین ارزش دفتری و ارزش بازار شرکت‌ها دارای اهمیت زیادی است.

تعریف عمومی که به نظر می‌رسد پذیرش وسیع‌تری داشته و مورد قبول جامعه آکادمیک قرار گرفته شامل سه جزء اصلی سرمایه انسانی، ساختاری و ارتباطی می‌باشد (علی اکبر اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۶۷۴-۶۸۴).

پروفایل ریسک

افراد در مورد ریسک سه رفتار متفاوت از خود نشان می‌دهند، برخی ریسک‌گریزند، برخی نسبت به ریسک بی تفاوت هستند و بعضی دوست‌دار ریسک یا طرفدار ریسک هستند. افراد ریسک‌گریز معتقدند که هر ریسکی باید تحت کنترل درآید و تمام ریسک‌ها منفی هستند و چون اطلاعات کافی در خصوص ریسک‌ها وجود ندارد هر مسئله باید تجزیه و تحلیل شود و این امر نیاز به زمان دارد. مثلاً مدیران پروژه به شدت مستعد هستند که ریسک‌گریز باشند. در ذهن بسیاری از آنها پیامدهای هر احتمالی زیان‌آور است. آنها غافل هستند که ریسک‌پذیری جز لاینفک هر نوآوری و پیشرفتی است. به گفته کرنز (۲۰۰۳)، برخی مدیران با توجه به شرایط موجود ریسک‌ها را شناسایی کرده و توان سازمان را می‌سنجند و با ریسک‌پذیری خود به فرصت‌ها پاسخ می‌دهند و مسیر ترقی را هموار می‌نمایند. در ادامه برای تبیین چگونگی ارتباط میان عوامل مختلف مؤثر بر ریسک‌پذیری به تشریح تفکر سیستمی می‌پردازیم:

صاحب نظران عوامل مؤثر بر ریسک‌پذیری را شامل سن، جنسیت، تحصیلات، درآمد، سلامتی و کار دانسته‌اند. آنها بیان کرده‌اند، افرادی که به صورت گروهی کار می‌کنند ریسک‌پذیرتر هستند. همچنین افراد جوان‌تر به دلیل سال‌های بیشتری که برای جبران خسارات پیش رو دارند ریسک‌پذیرتر هستند. در تحقیقات این دو نفر مشخص شد که مردان بیشتر از زنان ریسک‌پذیرترند. البته این در شرایطی است که زنان وابستگی بیشتر و درآمد و اموال کمتری نسبت به مردان در اختیار دارند. به علاوه میزان تحصیلات با تحمل

ریسک‌پذیری رابطه مستقیم دارد. به علاوه وضعیت افراد از نظر وضعیت خانوادگی افراد وابسته به فرد، متأهل یا مجرد بودن بر تحمل ریسک افراد تأثیر پذیر است، به نظر می‌رسد که افراد مجرد ریسک‌پذیری بالاتری دارند. از دیگر عوامل تأثیرگذار اطمینان از تأمین بودن در دوره بازنشستگی، خانه شخصی، تعداد فرزندان و سن آنها را می‌توان نام برد. همچنین در تحقیقات دیگری مشخص شد که یکی از عواملی که بر ریسک‌پذیری تأثیر دارد هوش است.

تفکر سیستمی ابزاری برای درک بهتر مباحث و مشکلات پیچیده مدیریتی است این روش به مدت پنجاه سال مورد استفاده مدیران قرار گرفته بود و اکنون به خوبی جای خود را در مباحث مدیریتی باز کرده است. در این روش رویدادها و علل آنها به صورت جدا و خطی بررسی نمی‌شوند، بلکه به صورت سیستمی که متشکل از بخش‌هایی است که تأثیر متقابل روی هم دارند در نظر گرفته می‌شود از اصطلاح سیستم به این خاطر استفاده می‌شود که گروهی از اجزاء به هم پیوسته، یک الگوی واحد و متحدی را تشکیل می‌دهند، که باعث می‌شود دید جامع‌تری به برنامه‌ریزان بدهد. برای درک بهتر روابط بین عوامل مؤثر بر زیرساخت ریسک‌پذیری و ارتباط آن با نوآوری نیز می‌توان از این تفکر استفاده کرد.

ریسک‌پذیری مدیران

میل به ریسک‌پذیری و نحوه نگرش مدیران به ریسک که یکی از ویژگی‌های شخصیتی خاص است، تعیین‌کننده نوع رفتار آنها است. اهمیت ریسک‌پذیری به حدی است که یکی از عوامل مهم و اساسی موفقیت در تصمیم‌گیری مدیران در شرایط ریسک و عدم اطمینان به‌شمار می‌آید (فلاح شمس و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۵-۴۲).

مارچ و شاپیرا (۱۹۸۷)، نتایج تعدادی از پژوهش‌های انجام شده در زمینه ریسک‌پذیری مدیران را بررسی کرده‌اند. این نتایج نشان می‌دهند مدیران معتقدند ریسک‌پذیری یکی از عامل‌های اساسی و کلیدی موفقیت در تصمیم‌گیری

به‌شمار می‌آید. بیشتر آنان بیان کرده‌اند که بین ریسک و بازده، همبستگی مثبت وجود دارد. این مدیران معتقدند ریسک‌پذیری در مشاغل مدیریتی، اهمیت به‌سزایی دارد. از نظر آنان ریسک‌پذیری با اضطراب، ترس، انگیزش، لذت و خوشی همراه است. در موفقیت‌های همراه با ریسک، لذت موفقیت با تهدید افراد به شکست افزایش می‌یابد، به عبارت دیگر، رضایت از موفقیت به‌طور مستقیم با درجه و میزان ریسک‌پذیری افراد مرتبط است. نتایج مطالعات نوری و گشال در سال ۱۹۸۹ نشان می‌دهد بین میزان ریسک‌پذیری مدیران و بازده مجموع دارایی‌ها، رابطه معنی‌داری برقرار است و در سازمان‌هایی با مدیران ریسک‌پذیر، مقدار این نسبت بالاتر است. پاتیلو و سادربام (۲۰۰۰)، نیز تأثیر ریسک‌گریزی مدیران شرکت‌های تولیدی را بررسی کرده‌اند. در این پژوهش برای سنجش عملکرد (سودآوری) شرکت‌ها، از دو نسبت سود به فروش و سود به حقوق صاحبان سهام استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد بین میزان ریسک‌گریزی مدیران و سودآوری شرکت‌ها، رابطه منفی برقرار است، زیرا این مدیران حاضرند برای روبه‌رو شدن با ریسک کمتر، سود پایین‌تری را بپذیرند. وجود روحیه ریسک‌گریزی در مدیران موجب می‌شود آنان به انتخاب طرح‌های سرمایه‌گذاری با سودآوری و ریسک بالا تمایل نداشته باشند که در نتیجه، نرخ سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد. همچنین مدیران ریسک‌گریز، فعالیت‌هایی با ریسک و بازده پایین را انتخاب کرده و از قبول تکنولوژی‌های جدید و پیشرفته همراه با ریسک بالا پرهیز می‌کنند. در چنین موقعیتی ممکن است بهره‌وری سازمان نیز کاهش یابد. همچنین یافته‌های پژوهش ورمز (۲۰۰۴)، نشان می‌دهد ریسک‌پذیری به‌طور مستقیم در عملکرد شرکت‌ها مؤثر نیست و بین ریسک‌پذیری و سایر متغیرها مانند تجربه کاری و سایر عوامل، همبستگی قوی وجود دارد. در واقع همبستگی قوی بین ریسک‌پذیری و سایر متغیرها از عواملی است که موجب تأثیر ریسک‌پذیری مدیران در عملکرد شرکت‌ها می‌شود.

مدل رابطه بین طرح نظری (تئوری) و کار جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌باشد. مدل منعکس‌کننده واقعیت است و جنبه‌های معینی از دنیای واقعی را که با مسئله تحت بررسی ارتباط دارند مجسم می‌سازند. روابط عمده را در میان جنبه‌های مذکور روشن می‌کند و سرانجام امکان آزمایش تجربی تئوری را با توجه به ماهیت این روابط فراهم می‌کند. بعد از آزمایش مدل درک بهتری از بعضی از قسمت‌های دنیای واقعی حاصل می‌شود. به طور خلاصه باید گفت که مدل دستگامی است متشکل از مفاهیم، فرضیه‌ها و شاخص‌ها که کار انتخاب و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز برای آزمون فرضیه را تسهیل می‌کند.

سه مولفه اصلی پژوهش حاضر سرمایه فکری، تامین مالی و پروفایل ریسک می‌باشد که در ادامه به توضیح بیشتر این متغیرها پرداخته می‌شود.

سرمایه فکری - نقش سرمایه فکری در مولفه‌های سازمانی بسیار مورد توجه محققان بوده است، که می‌توان از نتایج این پژوهش‌ها جهت تدوین فرضیه اول پژوهش مبنی بر نقش سرمایه فکری بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودرو استفاده نمود. به طور کلی مولفه‌های سرمایه فکری شامل سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و رابطه‌ای است. سرمایه انسانی شامل قابلیت‌ها و تخصص اعضای انسانی شرکت یا سازمان می‌شود. برخورداری از منابع انسانی باهوش، باانگیزه و با تجربه پایه تمام فرایندهای نوآوری در شرکت است و منبع اصلی برای کسب و توسعه دانش و ایده‌های جدید به شمار می‌رود. افراد و دارایی‌های انسانی عوامل حیاتی برای هدایت سازمان به سوی مرز فناوری‌هایی هستند که ظرفیت سازمان را برای جذب و گسترش حیطه‌های دانشی جدید و متفاوت افزایش می‌دهند.

درحوزه هزینه‌های مالی می‌توان به مواردی همچون نرخ بهره، دوره بازپرداخت و سیاست‌های پولی اشاره کرد.

نرخ بهره: به بهای پول وام گرفته شده نرخ بهره اطلاق می‌شود. هرگاه مبلغی پول برای مدت معینی به وام داده شود، مبلغی که در آینده وام‌گیرنده به وام‌دهنده می‌پردازد، بیش از مبلغ دریافتی اولیه خواهد بود. این پرداخت اضافی یا نرخ بهره را می‌توان به صورت نسبت مابه‌التفاوت مبلغ دریافتی و مبلغ بازپرداخت در پایان یک دوره معین به کل پول دریافتی بیان کرد. معمولاً نرخ بهره برای یک سال محاسبه می‌شود و هرگاه مدت آن مشخص نشود منظور همان دوره سالانه است. باید توجه داشت که در هر زمان نرخ‌های بهره گوناگونی می‌توان یافت که به انواع مختلف وام مانند وام سرمایه‌گذاری ثابت، وام مسکن، وام سرمایه در گردش، قروض کوتاه‌مدت یا بلندمدت دولتی و غیره مربوط می‌شود.

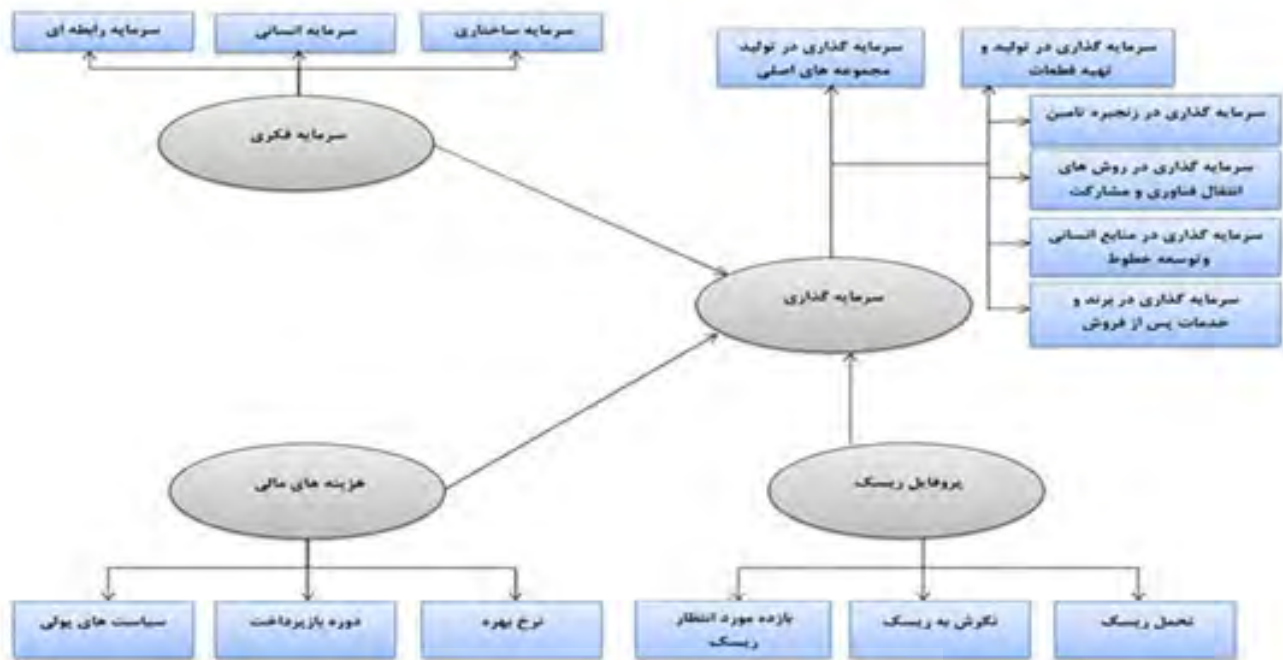
دوره بازپرداخت: دوره بازپرداخت طول مدت زمان لازم برای بازیابی هزینه سرمایه است. به طور کلی، دوره بازپرداخت چشم‌پوشی از ارزش زمانی پول (TVM)، برخلاف روش‌های دیگر بودجه‌بندی سرمایه، مانند ارزش فعلی خالص (NPV)، نرخ بازده داخلی (IRR)، و جریان نقدی تنزیل شده است. به بیانی دیگر، دوره بازپرداخت ارزش پول، زمان را نادیده می‌گیرد. دوره بازپرداخت به سادگی، با شمارش تعداد سال‌هایی که برای به دست آوردن بودجه سرمایه‌گذاری لازم است، تعیین می‌شود.

سیاست‌های پولی: سیاست‌هایی که توسط بانک مرکزی در جهت کنترل نقدینگی اعمال می‌شود سیاست‌های پولی نامیده می‌شود. بانک سعی می‌کند از طریق اعمال این سیاست‌ها بر الگوی مصرف خانوار و تولید بنگاه‌ها و در نهایت تورم تاثیر بگذارد. ابزارهای سیاست پولی عبارتند از دخایر قانونی، عملیات بازار باز، نرخ تنزیل مجدد.

به همین منوال، شاید منابع انسانی باانگیزه و آموزش دیده رویه‌های معمول سازمانی را به چالش بکشند و با ارائه ایده‌های نو موجب ایجاد تغییرات اساسی در آن‌ها شوند. لازم به ذکر است که مطالعات زیادی به بررسی ارتباط بین سرمایه فکری و نتایج سازمانی پرداخته‌اند که از آن جمله می‌توان به پژوهش‌های انجام شده توسط (بازبورا، ۲۰۰۴؛ براماهاندکار و همکاران، ۲۰۰۷؛ چن و همکاران، ۲۰۰۹؛ فریر و ویلیامز، ۲۰۰۳؛ هیتون، ۲۰۰۵؛ هرمانز و کورانن، ۲۰۰۵؛ جاردون و مارتوز، ۲۰۰۹؛ کاماس، ۲۰۰۸؛ کیم و همکاران، ۲۰۱۲؛ وو و همکاران، ۲۰۰۸؛ زقال و مالول، ۲۰۱۰) اشاره کرد. لازم به ذکر است که از جمله مهم‌ترین نتایج سرمایه فکری می‌توان به ورود به حوزه محصولات جدید اشاره کرد، در زمینه نقش سرمایه فکری بر توسعه محصول جدید نیز می‌توان به پژوهش‌های انجام شده توسط جانسون و فیلیپینی (۲۰۱۳)؛ سابرامانیام و یوندت (۲۰۰۵)؛ تسای و قوشال (۱۹۹۸) اشاره نمود.

تامین مالی - همچنین لازم به ذکر است که ورود به حوزه‌های جدید سرمایه‌گذاری، نیازمند موارد زیادی می‌باشد که از آن جمله می‌توان به تامین مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری اشاره نمود. به هنگام تامین مالی، موارد زیادی مورد توجه قرار می‌گیرد که طبق نظر کابوریا و کیم میا (۲۰۱۸)، می‌توان به برخی از این موارد از جمله نرخ بهره، دوره بازپرداخت و سیاست پولی اشاره نمود. بر همین اساس، فرضیه دوم پژوهش مبنی بر نقش هزینه‌های مالی بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودرو شکل می‌گیرد.

پروفایل ریسک - پروفایل ریسک مدیر از دیگر عواملی است که به نظر می‌رسد می‌تواند نقش مهمی در تصمیمات سرمایه‌گذاری اعمال کند. به طور کلی، یکی از عواملی که می‌تواند در ارتقای نوآوری و سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید تاثیرگذار باشد، ارتقاء روحیه ریسک‌پذیری است. وجود روحیه ریسک‌پذیری تمایل افراد به انجام کار جدید را بیشتر می‌کند و به عبارت دیگر تسهیل‌کننده نوآوری است. با توجه به توسعه روزافزون جوامع و در پی آن ایجاد نیازهای جدید، توجه به نوآوری در محصولات و خدمات به منظور پاسخگویی به تقاضای مشتریان باعث ایجاد بازارهای جدید می‌شود و رقابت میان مناطق و کشورهای مختلف را تشدید می‌کند که این رقابت به نوبه خود منجر به رشد فزاینده تولیدات در زمینه‌های مختلف می‌شود. با توجه به مطالعات مختلف انجام شده در زمینه عوامل موثر بر ایجاد نوآوری مشخص شد که بخش‌های مختلفی بر نوآوری تاثیرگذار هستند، از جمله این بخش‌ها می‌توان به بخش فرهنگی اشاره نمود. به طور کلی، بخش فرهنگی نوآوری، خود از زیرساخت‌های عمده تشکیل شده است، یکی از این زیرساخت‌ها به گفته میهت (۲۰۱۲) و (کرزیر، ۲۰۰۳) ریسک‌پذیری می‌باشد (خوارزمی و ندایی، ۱۳۹۳: ۵۷-۷۲). بر همین اساس فرضیه سوم پژوهش مبنی بر نقش پروفایل ریسک مدیر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودرو استفاده نمود. با توجه به مطالب گفته شده می‌توان مدل مفهومی پژوهش را مبنی بر نقش سرمایه فکری، هزینه‌های مالی و پروفایل ریسک مدیر بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب صنعت خودروسازی به صورت نمودار (۱) تدوین نمود.

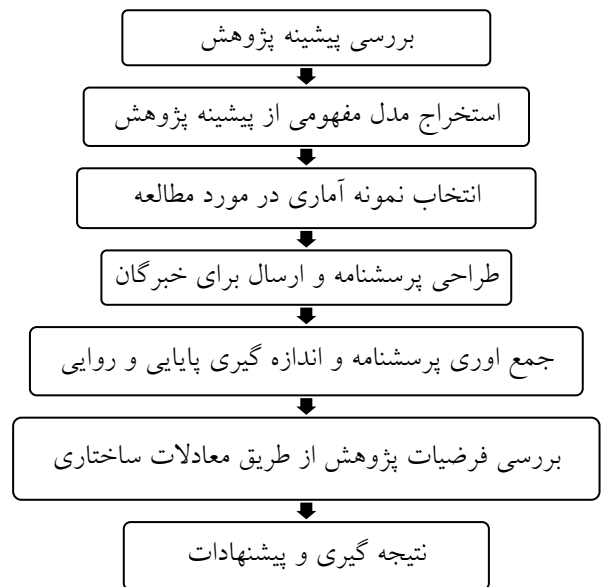
نمودار ۱- مدل مفهومی پژوهش

۴- روش تحقیق

پرسشنامه استفاده گردیده است که روایی آن با استفاده از نسبت روایی محتوای لاوشه ($CVR = \frac{n_e - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$) و پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد آزمون قرار گرفت. نسبت روایی محتوای برابر با ۰/۷۱ به دست آمد که با توجه به تعداد خبرگان (۱۰ نفر) حاکی از روایی محتوای ابزار پژوهش بود. همچنین ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه نیز برابر با ۰/۷۸ بود که حاکی از پایایی مناسب ابزار پژوهش بود.

پرسشنامه حاوی ۹ سوال از سه عامل سرمایه فکری، تصمیمات مالی و پروفایل ریسک می باشد که برای سرمایه فکری ۱۵ گویه، تصمیمات مالی ۱۰ گویه و پروفایل ریسک ۹ گویه در نظر گرفته شده و توسط اعضای نمونه آماری ارزیابی شده اند. در زیر فرایند انجام تحقیق نشان داده شده است.

این تحقیق بر اساس هدف از نوع کاربردی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، تحقیقی توصیفی - همبستگی است. کاربردی به این جهت که دانش جدیدی را که کاربرد مشخصی درباره فرآورده یا فرایندی که واقعیت دارد، دنبال می کند. توصیفی از آن جهت که آنچه را که هست توصیف و تفسیر می کند و به شرایط یا روابط موجود، عقاید متداول، فرایندهای جاری، آثار مشهود یا روندهای در حال گسترش توجه دارد. همبستگی هم به آن جهت که رابطه بین متغیرها را بر اساس هدف تحقیق تحلیل می کند چرا که رابطه همبستگی زمانی وجود دارد که تغییرات یک متغیر با تغییرات متغیر دیگر همراه باشد. همچنین از آنجا که پژوهشگر در شرایط واقعی در یک سازمان (شرکت خودروسازی زامیاد) حضور دارد، این پژوهش در زمره مطالعات میدانی قرار گرفته است. جهت تدوین پیشینه از شیوه اطلاعات کتابخانه ای و برای ارزیابی فرضیه ها از

نمودار ۲- فرایند انجام تحقیق

جامعه و نمونه آماری تحقیق

جامعه آماری این پژوهش، مدیران ارشد کلیه خطوط تولیدی و سازمانی، شرکت خودروسازی زامیاد (۴۶۴ مدیر) است که دارای یکی از دو شرط دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر، و یا حداقل ۱۰ سال سابقه مدیریتی باشند. با استفاده از روش نمونه‌گیری کوکران در سطح خطای ۵ درصد طبق فرمول زیر ۲۱۰ مدیر به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه مورد نظر بین آنها توزیع گردید.

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right]}$$

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با استفاده از نرم‌افزار Lisrel استفاده شد. مدل معادلات ساختاری شامل دو قسمت «مدل اندازه‌گیری» و «مدل ساختاری» است. در قسمت مدل اندازه‌گیری تعیین می‌شود که چگونه متغیرهای مکنون یا سازه‌ها برحسب متغیرهایی قابل

مشاهده مورد سنجش قرار می‌گیرند و اعتبار و روایی آنها به چه میزان است. در قسمت دوم، یعنی در مدل ساختاری روابط علی بین متغیرهای مکنون با سازه‌ها مشخص شده و اثرات علی و میزان واریانس تبیین شده را شرح می‌دهد. در این پژوهش نیز از رویکرد دو مرحله‌ای معادلات ساختاری استفاده شده است. به طور کلی، مدل معادلات ساختاری یک فن تحلیل چند متغیری نیرومند از خانواده رگرسیون چند متغیری یا به بیان دقیق‌تر بسط مدل خطی کلی است که به پژوهشگر امکان آن را می‌دهد تا مجموعه‌ای از معادلات رگرسیون را به گونه‌ای همزمان مورد آزمون قرار دهد.

این مدل رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط بین متغیرهای مشاهده شده و مکنون است که گاه تحلیل ساختار کوواریانس یا مدل یابی علی و گاه نیز لیزرل نامیده می‌شود. لازم به ذکر است مدل معادلات ساختاری دارای شاخص‌های برازندگی متعددی است که مهم‌ترین این شاخص‌ها، شاخص‌های $df/$ (کمتر از ۳)؛ RMSEA (کمتر از ۰/۱)؛ NNFI، NFI، و CFI (بالاتر از ۰/۹۰) و GFI و AGFI (بالاتر از ۰/۸۰) و RMR (نزدیک به صفر)؛ می‌باشد. قدرت رابطه بین دو عامل (متغیر) به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. بار عاملی مقداری بین منفی یک و یک است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف‌نظر می‌شود. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگ‌تر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است.

زمانی که همبستگی متغیرها شناسایی گردید باید آزمون معناداری صورت گیرد. جهت بررسی معنادار بودن رابطه بین متغیرها از آماره آزمون t یا همان t -value استفاده می‌شود. چون معناداری در سطح خطای ۰/۰۵ بررسی می‌شود بنابراین اگر میزان بارهای عاملی مشاهده شده با آزمون t -value از ۱/۹۶ کوچک‌تر محاسبه شود، رابطه معنادار نیست و در نرم‌افزار لیزرل با رنگ قرمز نمایش داده خواهد شد.

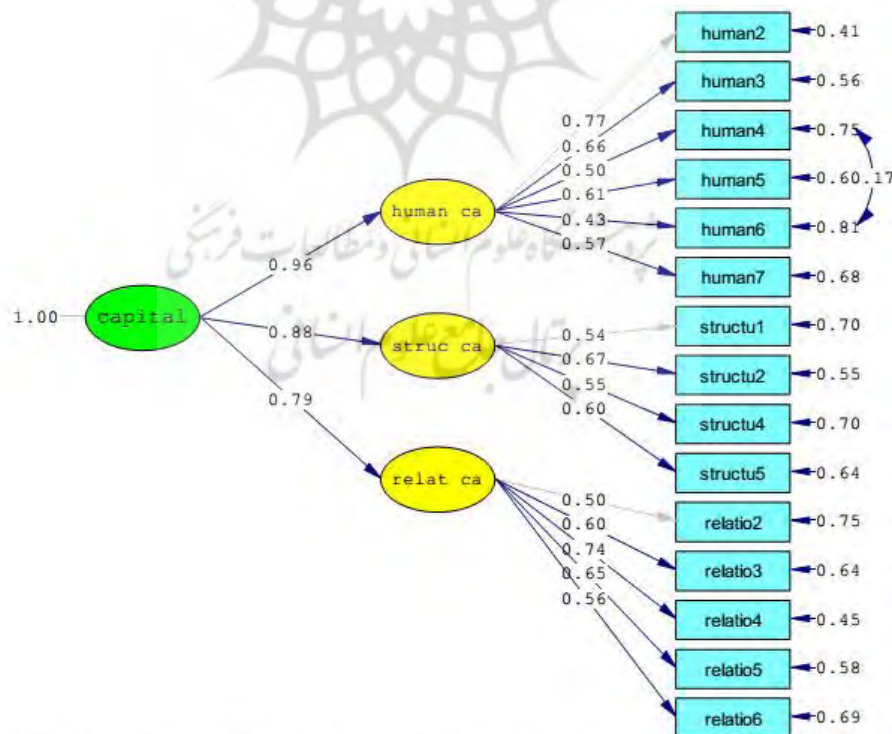
گام اول: مدل اندازه گیری

۱. مدل اندازه گیری سرمایه فکری

همان گونه که در جدول (۴) مشاهده می شود نشانگرهای مربوط به سرمایه فکری از نظر مقدار (بارهای عاملی) دارای بار عاملی حداقل ۰/۴۳ برای (Human6) تا حداکثر ۰/۷۷ برای سوال (Human2) می باشد. در ضمن تمامی بارهای عاملی به دست آمده در تحلیل عاملی مرتبه دوم، مقادیر نسبتاً مناسبی برای برآورد می باشد و همگی آنها معنادار می باشند ($P < 0/01$). همچنین نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد حاکی از آن است که در میان ابعاد سه گانه سرمایه فکری، بعد سرمایه انسانی نسبت به ابعاد دیگر سهم بیشتری را در تبیین متغیر سرمایه فکری دارند. همچنین با توجه به شاخص های برازش به دست آمده $\chi^2/df = 1/27$ ؛ $NFI = 0/95$ ؛ $RMSEA = 0/036$ ؛ $AGFI = 0/91$ و $GFI = 0/93$ ؛ $CFI = 0/99$ ، $NNFI = 0/98$ مدل اندازه گیری از برازش خوبی برخوردار بود.

جدول ۴- بارهای عاملی استاندارد و مقدار معناداری حاصل از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم متغیر سرمایه فکری

مقدار t	ضریب مسیر	گویه	ضریب مسیر شاخص	شاخص
-	۰/۷۷	Human2	۰/۹۶ (۱۰/۵۳)	سرمایه انسانی (Human capital)
۸/۹۴	۰/۶۶	Human3		
۶/۷۲	۰/۵۰	Human4		
۸/۲۵	۰/۶۱	Human5		
۵/۸۱	۰/۴۳	Human6		
۷/۶۷	۰/۵۷	Human7		
-	۰/۵۴	Structu1	۰/۸۸ (۶/۸۷)	سرمایه ساختاری (structural capital)
۶/۴۵	۰/۶۷	Structu2		
۵/۷۵	۰/۵۵	Structu4		
۶/۰۸	۰/۶۰	Structu5		
-	۰/۵۰	Relatio2	۰/۷۹ (۶/۱۶)	سرمایه رابطه ای (Relational capital)
۵/۸۰	۰/۶۰	Relatio3		
۶/۴۲	۰/۷۴	Relatio4		
۶/۰۵	۰/۶۵	Relatio5		
۵/۵۸	۰/۵۶	Relatio6		

Chi-Square=109.81, df=86, P-value=0.04270, RMSEA=0.036

نمودار ۲- مدل اندازه گیری سرمایه فکری

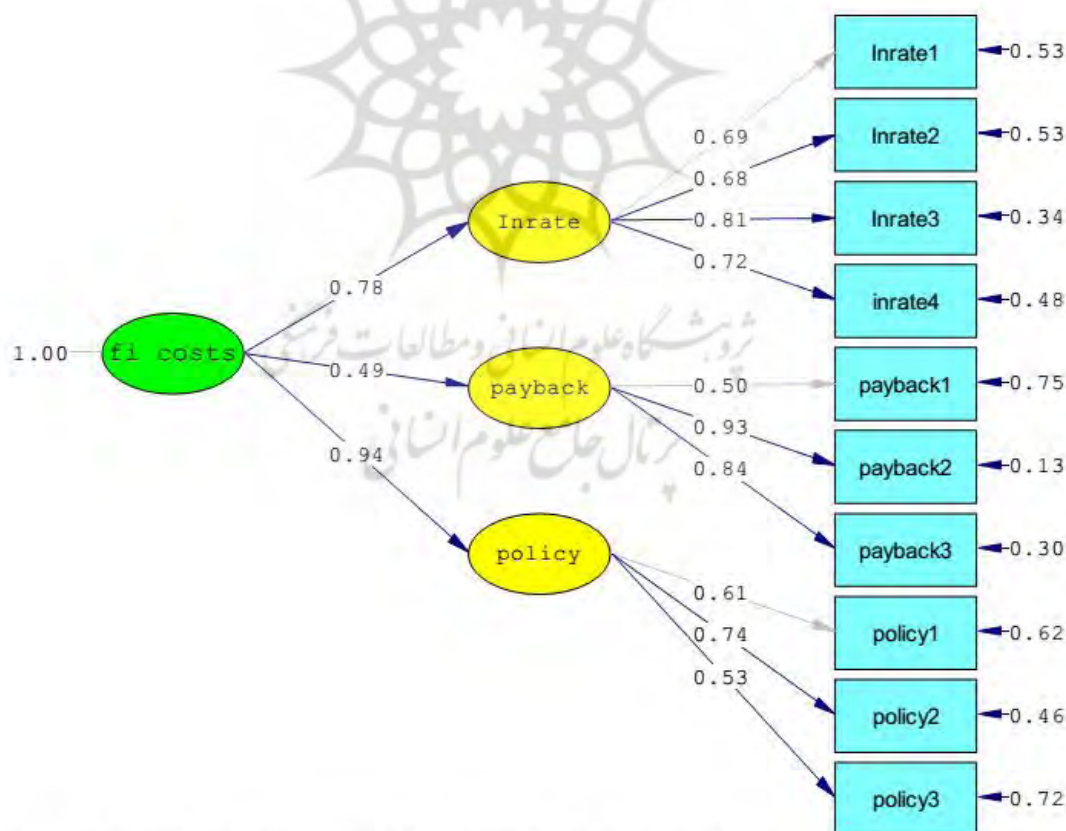
۲. مدل اندازه‌گیری هزینه مالی

همان‌گونه که در جدول (۵) مشاهده می‌شود نشانگرهای مربوط به هزینه‌های مالی از نظر مقدار (بارهای عاملی) دارای بار عاملی حداقل ۰/۴۲ (برای سوال $pressur4$) تا حداکثر ۰/۶۹ (برای سوال $pressur1$) هستند. در ضمن تمامی بارهای عاملی به دست آمده در تحلیل عاملی مرتبه دوم، مقادیر نسبتاً مناسبی برای برآورد می‌باشد و همگی آنها معنادار می‌باشند. همچنین نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد حاکی از آن است که در میان ابعاد سه‌گانه متغیر هزینه‌های مالی، بعد سیاست‌های پولی، نسبت به ابعاد دیگر سهم بیشتری را در تبیین متغیر هزینه‌های مالی دارد.

جدول ۵- بارهای عاملی استاندارد و مقدار معناداری حاصل از

تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم متغیر هزینه‌های مالی

مقدار t	ضریب مسیر	گویه	ضریب مسیر شاخص	شاخص
-	۰/۶۹	Inrate1	۰/۷۸ (۶/۹۹)	نرخ بهره (inrate)
۸/۵۳	۰/۶۸	Inrate2		
۹/۶۹	۰/۸۱	Inrate3		
۸/۹۲	۰/۷۲	Inrate4		
-	۰/۵۰	Payback1	۰/۴۹ (۴/۷۸)	دوره بازپرداخت payback (period)
۷/۱۴	۰/۹۳	Payback2		
۷/۳۲	۰/۸۴	Payback3		
-	۰/۶۱	Policy1	۰/۹۴ (۶/۶۹)	سیاست‌های پولی (competition)
۷/۰۳	۰/۷۴	Policy2		
۵/۸۵	۰/۵۳	Policy3		

Chi-Square=41.58, df=32, P-value=0.11952, RMSEA=0.038

نمودار ۳- مدل اندازه‌گیری هزینه‌های مالی

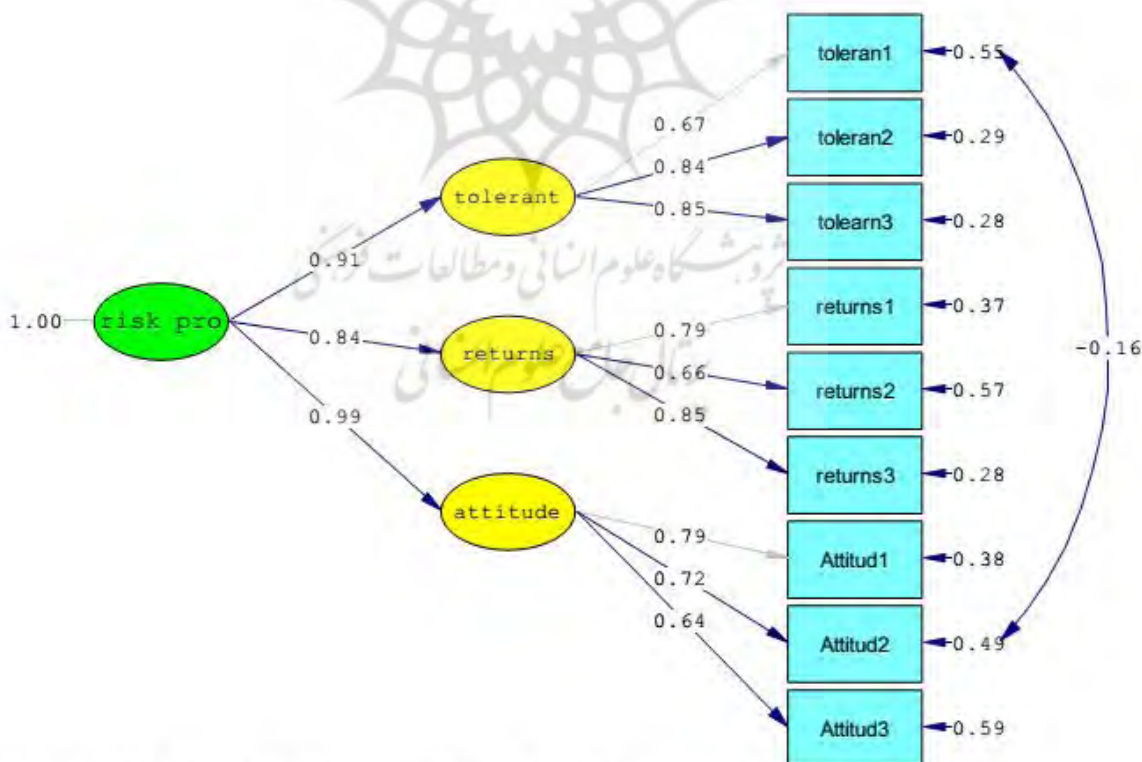
۳. مدل اندازه‌گیری پروفایل ریسک

جدول ۶- بارهای عاملی استاندارد و مقدار معناداری حاصل از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم متغیر پروفایل ریسک

مقدار t	ضریب مسیر	گویه	ضریب مسیر شاخص	شاخص
-	۰/۶۷	toleran1	۰/۹۱ (۹/۵۸)	تحمل ریسک (risk tollerant)
۱۰/۴۰	۰/۸۴	Toleran2		
۱۰/۴۴	۰/۸۵	Toleran3		
-	۰/۷۹	returns1	۰/۸۴ (۱۰/۵۴)	بازده مورد انتظار (expected returns)
۹/۴۵	۰/۶۶	Returns2		
۱۲/۲۴	۰/۸۵	Returns3		
-	۰/۷۹	Attitud1	۰/۹۹ (۱۲/۳۰)	نگرش به ریسک (risk attitud)
۱۰/۳۷	۰/۷۲	Attitud2		
۹/۱۷	۰/۶۴	Attitud3		

همان‌گونه که در جدول (۶) مشاهده می‌شود نشانگرهای مربوط به پروفایل ریسک از نظر مقدار (بارهای عاملی) دارای بار عاملی حداقل ۰/۶۴ (برای سوال Attitud3) تا حداکثر ۰/۸۵ (برای سوال Toleran3) هستند. در ضمن تمامی بارهای عاملی به دست آمده در تحلیل عاملی مرتبه دوم، مقادیر نسبتاً مناسبی برای برآورد می‌باشد و همگی آنها معنادار می‌باشند. همچنین نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد حاکی از آن است که در میان ابعاد سه گانه متغیر پروفایل ریسک، بعد نگرش به ریسک، نسبت به ابعاد دیگر سهم بیشتری را در تبیین متغیر پروفایل ریسک دارد. لازم به ذکر است که با توجه به شاخص‌های برازش به دست آمده $NFI = ۰/۹۸$; $RMSEA = ۰/۰۵۸$; $df/x^2 = ۱/۶۹$; $AGFI = ۰/۹۲$ و $GFI = ۰/۹۶$; $CFI = ۰/۹۹$ ، $NNFI = ۰/۹۹$

مدل اندازه‌گیری از برازش خوبی برخوردار بود.

Chi-Square=38.97, df=23, P-value=0.01999, RMSEA=0.058

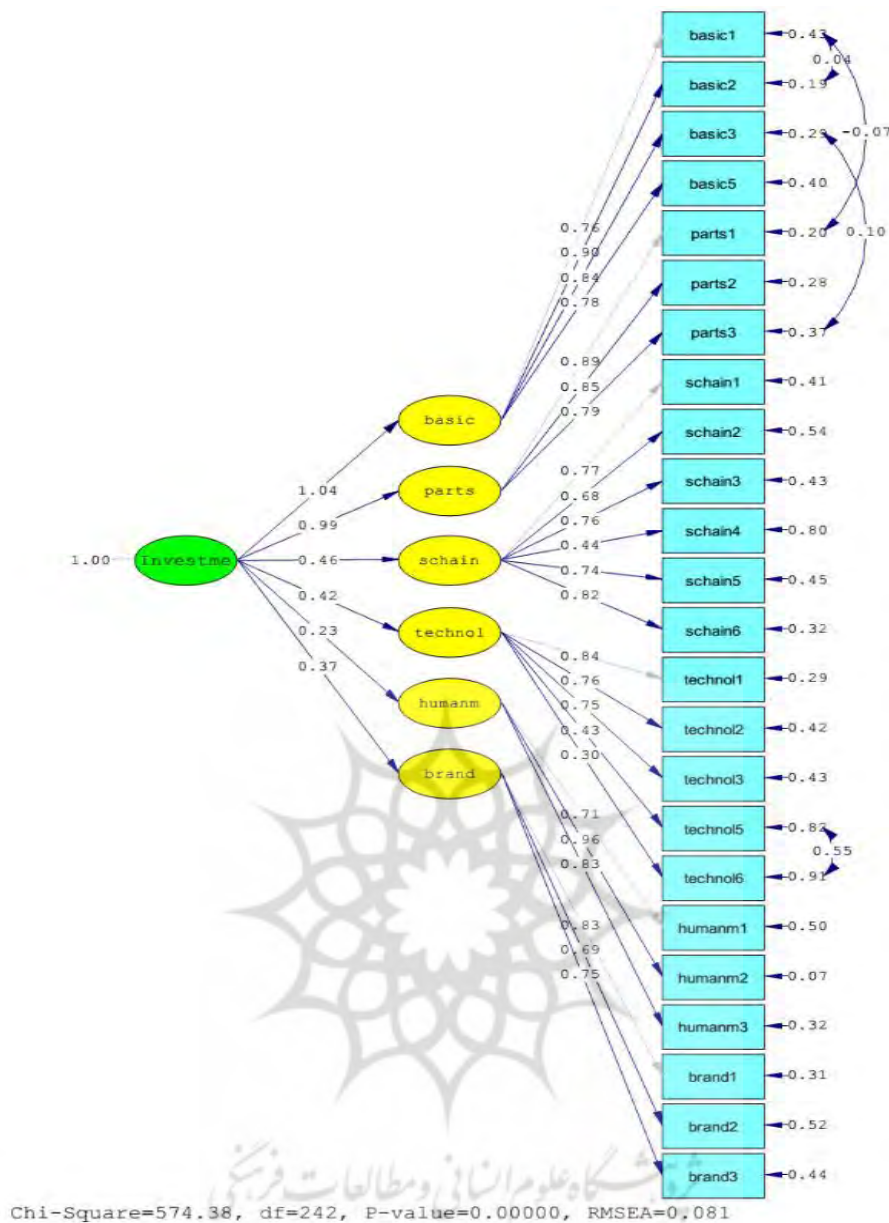
نمودار ۴. مدل اندازه‌گیری پروفایل ریسک

جدول ۷- بارهای عاملی استاندارد و مقدار معناداری حاصل از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم متغیر سرمایه گذاری در حوزه‌های جذاب

مقدار t	ضریب مسیر	گویه	ضریب مسیر شاخص	
-	۰/۷۶	Basic1	۱/۰۴ (۱۲/۶۱)	سرمایه گذاری در تهیه و تولید مجموعه های اصلی (Basic investment)
۱۴/۹۵	۰/۹۰	Basic2		
۱۲/۸۰	۰/۸۴	Basic3		
۱۱/۷۲	۰/۷۸	Basic5		
-	۰/۸۹	parts1	۰/۹۹ (۱۵/۶۶)	سرمایه گذاری در تهیه و تولید قطعات (parts investment)
۱۷/۴۰	۰/۸۵	Parts2		
۱۵/۲۴	۰/۷۹	Parts3		
-	۰/۷۷	schain1	۰/۴۶ (۶/۰۹)	سرمایه گذاری در زنجیره تامین (supply chains investment)
۹/۶۹	۰/۶۸	Schain2		
۱۰/۹۱	۰/۷۶	Schain3		
۶/۱۳	۰/۴۴	Schain4		
۱۰/۷۳	۰/۷۴	Schain5		
۱۱/۹۰	۰/۸۲	Schain6		
-	۰/۸۴	technol1	۰/۴۲ (۵/۶۲)	سرمایه گذاری در روش های انتقال فناوری و مشارکت با شرکت های بین المللی (technology investment)
۱۰/۹۱	۰/۷۶	Technol2		
۱۰/۷۶	۰/۷۵	Technol3		
۵/۸۵	۰/۴۳	Technol5		
۴/۱۱	۰/۳۰	Technol6		
-	۰/۷۱	humanm1		
۱۱/۶۲	۰/۹۶	Humanm2		
۱۱/۵۱	۰/۸۳	Humanm3		
-	۰/۸۳	Brand1	۰/۳۷ (۴/۷۸)	سرمایه گذاری در برند و خدمات پس از فروش (brand investment)
۸/۹۳	۰/۶۹	Brand2		
۹/۳۲	۰/۷۵	Brand3		

۴. مدل اندازه‌گیری سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب

همان‌گونه که در جدول (۷) مشاهده می‌شود نشانگرهای مربوط به سرمایه‌گذاری از نظر مقدار (بارهای عاملی) دارای بار عاملی حداقل ۰/۳۰ (برای سوال Technol6) تا حداکثر ۰/۹۶ (برای سوال Humanm2) هستند. در ضمن تمامی بارهای عاملی در تحلیل عاملی مرتبه دوم، مقادیر نسبتاً مناسبی برای برآورد می‌باشد و همگی آنها معنادار می‌باشند. همچنین نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد حاکی از آن است که در میان ابعاد شش گانه سرمایه‌گذاری، بعد سرمایه‌گذاری در تولید مجموعه‌های اصلی، نسبت به ابعاد دیگر سهم بیشتری را در تبیین متغیر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب دارد. همچنین نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد حاکی از آن است که در میان ابعاد شش گانه متغیر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب، بعد سرمایه‌گذاری در تولید مجموعه‌های اصلی، نسبت به ابعاد دیگر سهم بیشتری را در تبیین متغیر سرمایه‌گذاری دارد. لازم به ذکر است که با توجه به شاخص‌های برازش به دست آمده $df/x^2 = 2/26$ ؛ $NFI = 0/91$ ؛ $RMSEA = 0/081$ ؛ $AGFI = 0/81$ و $GFI = 0/83$ ؛ $CFI = 0/94$ ؛ $NNFI = 0/94$ مدل اندازه‌گیری از برازش خوبی برخوردار بود.

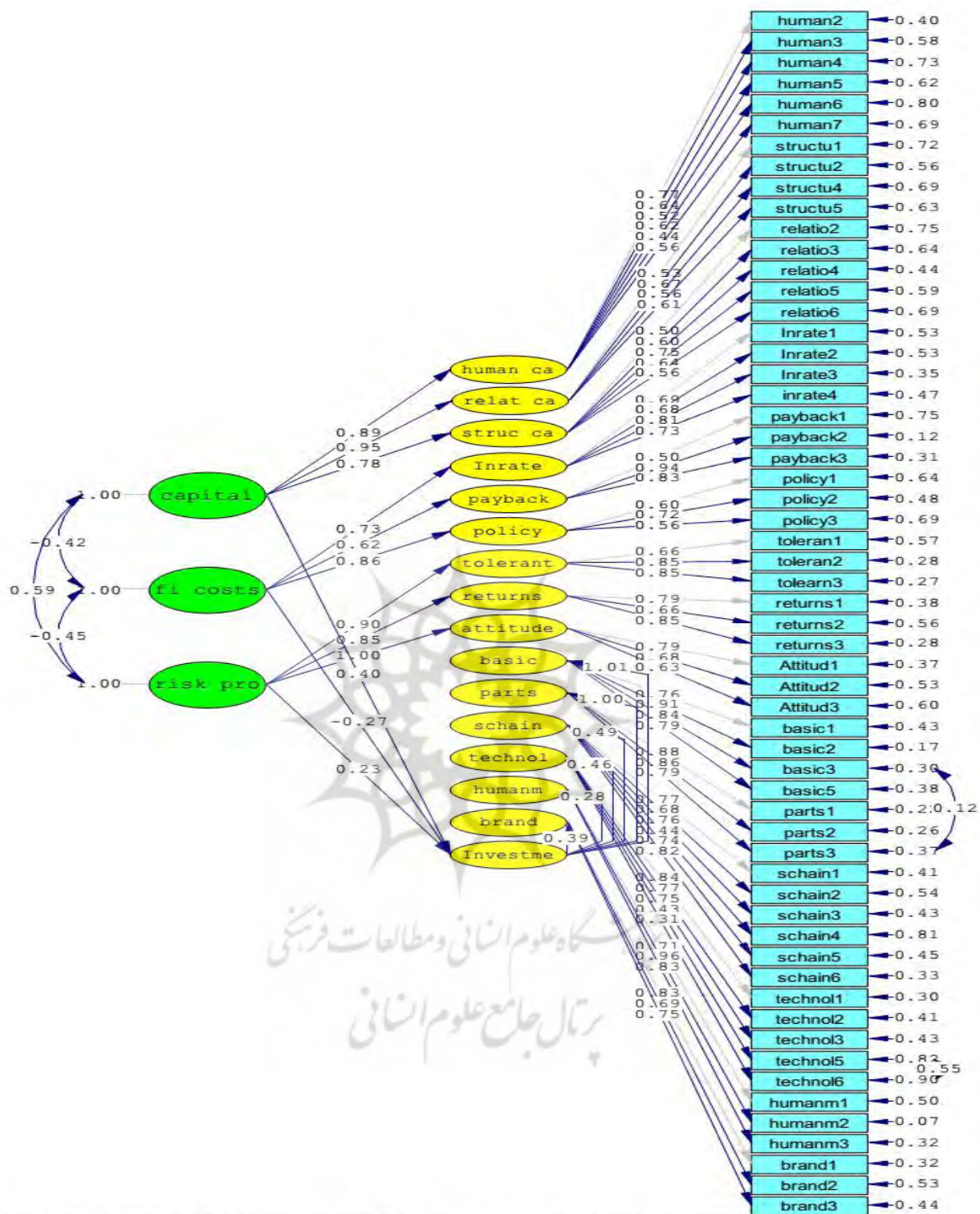

نمودار ۵- مدل اندازه‌گیری سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب

گام دوم: مدل معادلات ساختاری

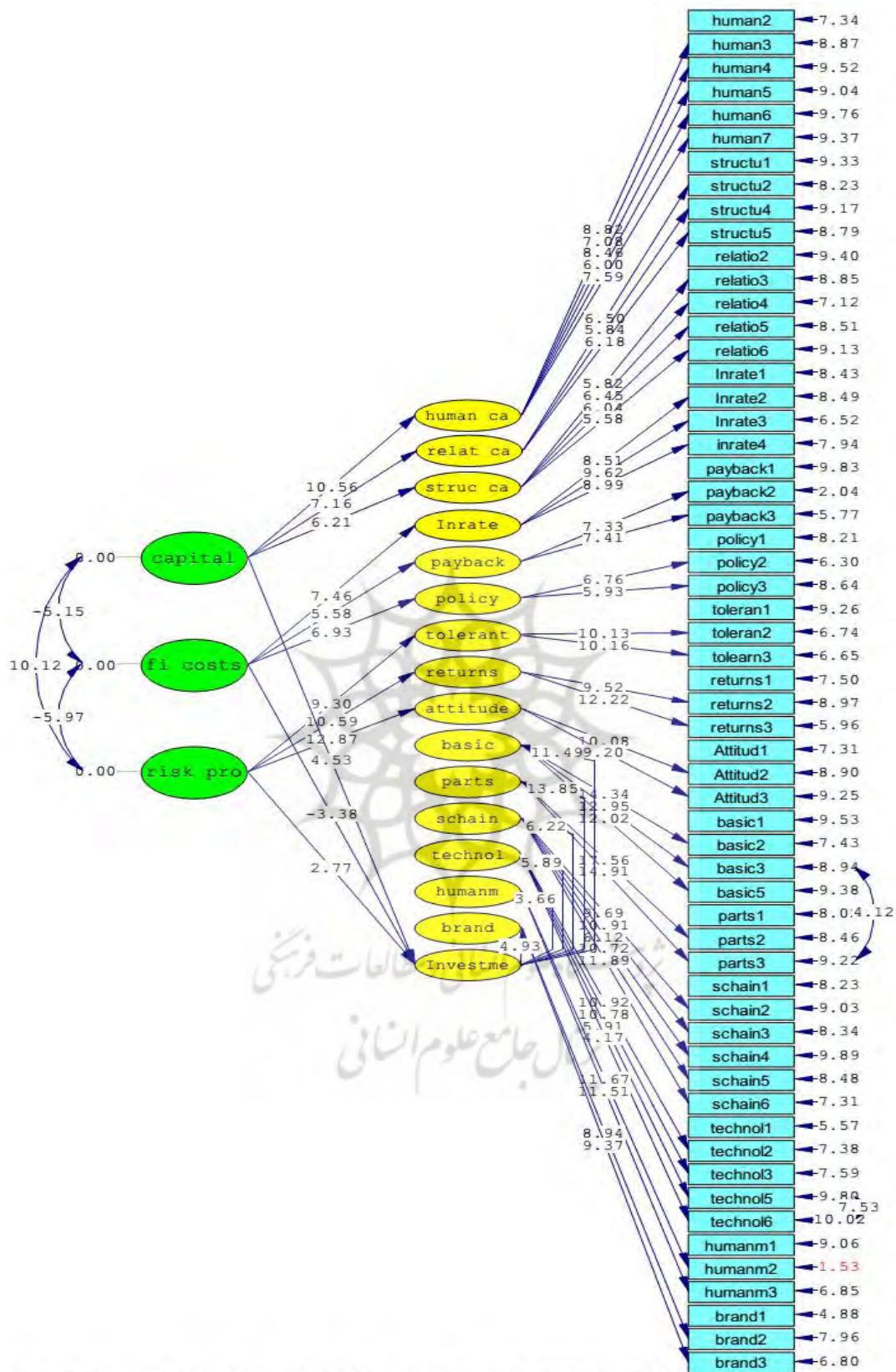
نشان دهنده این است که متغیر مستقل اثر قوی‌تری روی متغیر وابسته دارد. منظور از ضریب استاندارد مقادیر همبستگی دو تایی است (بین دو متغیر) و جهت مقایسه اثرات اجزای مدل به کار می‌رود و هر چه این ضریب بیشتر باشد به معنای اثرگذاری بیشتر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است. نمودارهای (۵) و (۶) نمایی از ضرایب استاندارد و معناداری هر یک از روابط فرضی پژوهش ترسیم شده است.

به منظور پاسخ به سوالات پژوهش، از مدل معادلات ساختاری و ضرایب استاندارد و اعداد معناداری استفاده شده است. منظور از عدد معناداری در نرم‌افزار لیزرل همان مفهوم sig در نرم‌افزار spss می‌باشد. با این تفاوت که برای معنادار بودن یک ضریب، عدد معناداری آن باید بزرگ‌تر از ۱/۹۶ یا کوچک‌تر از ۱/۹۶ - باشد و در کل برای تایید یا رد فرضیات پژوهش به کار می‌رود. عدد معناداری هر چقدر از ۱/۹۶ بزرگ‌تر باشد

Chi-Square=2478.30, df=1572, P-value=0.00000, RMSEA=0.053

نمودار ۶- مدل آزمون فرضیات در حالت استاندارد

Chi-Square=2478.30, df=1572, P-value=0.00000, RMSEA=0.053

نمودار ۷- مدل آزمون فرضیات در حالت معناداری

جدول ۸- تحلیل مسیر اثرات سازه‌های تحقیق

اثر متغیر	بر متغیر	ضریب مسیر	مقدار t
سرمایه فکری	سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب	۰/۴۰	۴/۵۳
هزینه‌های مالی	سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب	-۰/۲۷	-۳/۳۸
پروفایل ریسک	سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب	۰/۲۳	۲/۷۷

فرضیه سوم: پروفایل ریسک مدیر بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی تاثیر معناداری دارد.

بر اساس نمودار (۶ و ۷)، مقدار ضریب مسیر برای این دو متغیر برابر با ۰/۲۳ می‌باشد که دارای مقدار t بالاتر از ۱/۹۶ بوده و در سطح ۰/۰۱ درصد معنی دار است. لذا فرض صفر رد و فرض تحقیق پذیرفته می‌شود که بیان می‌دارد پروفایل ریسک مدیر تاثیر معناداری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی دارد. همچنین می‌توان گفت که با توجه به مقدار مثبت ضریب مسیر مشخص می‌شود که پروفایل ریسک در نمونه مورد مطالعه به گونه‌ای است که تاثیر مثبت بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری شرکت‌های خودروسازی دارد و باعث افزایش سرمایه‌گذاری می‌شود.

۶. نتیجه‌گیری و توصیه‌های سیاستی

به طور کلی، با بررسی پژوهش‌های پیشین در حوزه سرمایه‌گذاری، یک مدل ساختاری طراحی و نقش عوامل متعددی همچون سرمایه فکری، هزینه‌های مالی و پروفایل ریسک سرمایه‌گذار بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی مورد بررسی قرار گرفت و با توجه به نتایج برازش به دست آمده در مدل نهایی، می‌توان اینطور بیان کرد که الگوی تدوین شده برای ارزیابی تصمیمات سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی از برازش و اعتبار کافی برخوردار بود. همچنین آزمون فرضیات پژوهش، بیانگر تأیید همه فرضیات پژوهش بود. نتایج حاصل از آزمون فرضیه فرعی اول پژوهش حاکی از این بود که سرمایه فکری نقش مهمی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی دارد. سرمایه انسانی شامل قابلیت‌ها و تخصص اعضای انسانی سازمان بوده و برخورداری از منابع انسانی باهوش، با انگیزه و با تجربه پایه تمام فرایندهای نوآوری در شرکت است و منبع

۵. فرضیات پژوهش

فرضیه اول: سرمایه فکری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی تاثیر معناداری دارد. بر اساس نمودار (۵ و ۶)، مقدار ضریب مسیر برای این دو متغیر برابر با ۰/۴۰ می‌باشد که دارای مقدار t بالاتر از ۱/۹۶ بوده و در سطح ۰/۰۱ درصد معنی دار است. لذا فرض صفر رد و فرض تحقیق پذیرفته می‌شود که بیان می‌دارد سرمایه فکری تاثیر معناداری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی دارد. همچنین می‌توان گفت که با توجه به مقدار مثبت ضریب مسیر مشخص می‌شود که سرمایه فکری در نمونه مورد مطالعه به گونه‌ای است که تاثیر مثبت بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب سرمایه‌گذاری شرکت‌های خودروسازی دارد و باعث افزایش سرمایه‌گذاری می‌شود.

فرضیه دوم: هزینه‌های مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی تاثیر معناداری دارد. بر اساس نمودار (۵ و ۶)، مقدار ضریب مسیر برای این دو متغیر برابر با -۰/۲۷ می‌باشد که دارای مقدار t کمتر از -۱/۹۶ بوده و در سطح ۰/۰۱ درصد معنی دار است. لذا فرض صفر رد و فرض تحقیق پذیرفته می‌شود که بیان می‌دارد هزینه‌های مالی تاثیر معناداری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی دارد. همچنین می‌توان گفت که با توجه به مقدار منفی ضریب مسیر مشخص می‌شود که هزینه‌های مالی در نمونه مورد مطالعه به گونه‌ای است که تاثیر منفی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی دارد و باعث تضعیف سرمایه‌گذاری می‌شود.

اصلی برای کسب و توسعه دانش و ایده‌های جدید به شمار می‌رود. افراد و دارایی‌های انسانی عوامل حیاتی برای هدایت سازمان به سوی مرز فناوری‌هایی هستند که ظرفیت سازمان را برای جذب و گسترش حیطه‌های دانشی جدید و متفاوت افزایش می‌دهند. به همین منوال، شاید منابع انسانی باانگیزه و آموزش دیده رویه‌های معمول سازمانی را به چالش بکشند و با ارائه ایده‌های نو موجب ایجاد تغییرات اساسی در آن‌ها شوند. به این ترتیب، شرکت‌هایی که سرمایه انسانی مناسبی دارند، می‌توانند شمار زیادی از ایده‌های نو خلق کنند و می‌توان انتظار داشت که ارائه این ایده‌های نو منشا بسیاری از تصمیمات سرمایه‌گذاری گردند.

مولفه ساختاری سرمایه فکری نیز، به ساختار و فرایندهای موجود در سازمان اشاره دارد که کارکنان از آنها استفاده می‌کنند و از این طریق دانش و مهارت‌هایشان را به‌کار می‌گیرند. صرف نظر از سرمایه انسانی، بخش مهمی از دانش، توانایی و تجارب مورد نیاز برای توسعه موفق خدمات جدید به فرایندها و فضای درونی سازمان و در واقع ساختار آن بستگی دارد. به عبارت دیگر، سازمان برای مشارکت و درگیر کردن کارکنانش در فرایند نوآوری، باید قوانین، زیرساخت‌ها، سازوکارها و رویه‌های مشخصی را ایجاد کند و توسعه دهد. به این ترتیب، سرمایه ساختاری ابزاری برای حفظ دانش و رویه‌های سازمانی می‌آید و جریان انباشت، نگهداری و توسعه دانش جمعی را تسهیل و تسریع می‌کند و با توسعه این دانش جمعی می‌توان شاهد سرمایه‌گذاری در بسیاری از حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی بود.

سرمایه رابطه‌ای شامل وابستگی‌های برون سازمانی یا روابط سازمان با محیط پیرامون است. روابط سازمان با محیط بیرونی خود به ویژه با مشتریان، شرکا و دیگر سازمان‌ها و شرکت‌ها منبعی بسیار مناسب را برای جمع‌آوری و دستیابی به دانش و اطلاعات بیرونی و در نتیجه بهبود فرایند یادگیری و نوآوری سازمانی فراهم می‌کند. در این خصوص، می‌توان انتظار داشت که با افزایش ظرفیت جذب

سازمان، توانایی سازمان در شناخت ارزش دانش جدید بیرونی، ادغام و به‌کارگیری آن برای اهداف تجاری افزایش یافته و شاهد سرمایه‌گذاری در بسیاری از حوزه‌های جذاب خودروسازی خواهیم بود.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم پژوهش نیز حاکی از این بود که هزینه‌های مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی تأثیری منفی و معنادار اعمال می‌کند. در تبیین نتایج حاصل از آزمون این فرضیه می‌توان این طور اذعان داشت که به طور کلی، ورود به حوزه‌های جدید سرمایه‌گذاری، نیازمند موارد زیادی می‌باشد که از آن جمله می‌توان به تامین مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری اشاره نمود. در حوزه دوره بازپرداخت نیز می‌توان گفت که به علت ناکامی‌های بازار سرمایه و اطلاعات نامتقارن، دوره بازپرداخت بدهی می‌تواند نقش مهمی در تصمیمات سرمایه‌گذاری اعمال کند و در زمینه سیاست‌های پولی نیز، می‌توان گفت که به طور کلی، سیاست‌هایی که توسط بانک مرکزی در جهت کنترل نقدینگی اعمال می‌شود می‌تواند بر الگوی تولید بنگاه‌ها تأثیر بگذارد. با توجه به مطالب گفته شده، می‌توان انتظار داشت که در صورتی که هزینه‌های مالی مربوط به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید سرمایه‌گذاری پایین باشد، مدیران ارشد تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب و سودآور صنعت خواهند داشت.

همچنین نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم پژوهش نشان داد که پروفایل ریسک سرمایه‌گذار بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی نقش معناداری دارد. به طور کلی ریسک به مفهوم «نوسان غیرمنتظره منجر به زیان» است. فرهنگ لغات سرمایه‌گذاری (۱۹۹۸) نیز ریسک را زیان بالقوه سرمایه‌گذاری که قابل محاسبه است می‌داند. در تبیین نتایج حاصل از آزمون این فرضیه می‌توان اذعان داشت که در ارتقای نوآوری و سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جدید، ارتقاء روحیه ریسک‌پذیری می‌تواند نقش مهمی اعمال کند. زیرا وجود روحیه ریسک‌پذیری تمایل

افراد به انجام کار جدید را بیشتر می‌کند و به عبارت دیگر تسهیل‌کننده نوآوری است.

تعصب رفتاری، مانند اعتماد به نفس و خوش بینی بیش از حد، به طور قابل توجهی بر رفتار ریسک‌پذیری افراد تاثیر می‌گذارد. هر چه فرد ریسک‌پذیرتر باشد، کمتر احتمال دارد که سرمایه‌گذاری را به تعویق اندازد. با توجه به مطالب گفته شده، تایید نقش پروفایل ریسک بر سرمایه‌گذاری بر حوزه‌های جدید قابل تبیین است.

پیشنهادات

در نهایت با توجه به نقش معنادار سرمایه‌گذاری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی، پیشنهاد می‌گردد که واحد منابع انسانی در جذب بهترین متقاضیان شغل، تلاش لازم را اعمال کرده و شایسته سالاری را مدنظر قرار دهند؛ کارکنان واحد کسب و کار مربوطه، از چگونگی، چرایی و ماهیت انجام کار آگاهی یابند؛ تلاش شود که کارکنان مجموعه، درک صحیحی از موقعیت شغلی خود و موقعیت سایر مشاغل در سازمان داشته باشند؛ تلاش شود به طور مستمر با به‌روزرسانی مهارت‌ها و آموزش مورد نیاز کارکنان، از آنان پشتیبانی شود؛ کارکنان به مطرح کردن ایده‌هایشان در جلسات گروهی تشویق شوند و همچنین به ایده‌های جدید در واحد کسب و کار اهمیت داده و به‌کار گرفته شوند. همچنین با توجه به نقش معنادار هزینه‌های مالی بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های جذاب شرکت‌های خودروسازی، پیشنهاد می‌گردد دولت، نرخ بهره وام‌های بانکی خود را جهت تامین منابع مالی سرمایه‌گذاری، اقتصادی و در حد توان مالی واحد کسب و کار مصوب نماید و در تعیین دوره بازپرداخت وام‌های مورد نیاز جهت اجرای تصمیمات سرمایه‌گذاری، توان مالی واحد کسب و کار را مد نظر قرار داده و سیاست‌های اقتصادی خود را به صورت واضح و روشن تدوین نماید. همچنین به نظر می‌رسد اعمال توجه ویژه به میزان ریسک‌پذیری مدیران، به هنگام انتصاب آنان در واحد مربوطه، بتواند نقش مهمی در افزایش سرمایه‌گذاری مدیران

در حوزه‌های مختلف صنعت خودروسازی اعمال نماید. در نهایت به پژوهشگران پیشنهاد می‌گردد که تحقیقی با عنوان مشابه در سایر صنایع و جوامع آماری انجام دهند تا علاوه بر غلبه بر محدودیت تعمیم‌پذیری آن، نتایج آن را با تحقیق حاضر مطابقت دهند تا به بینش دقیق‌تری در زمینه نقش سرمایه‌گذاری، هزینه‌های مالی و پروفایل ریسک مدیر بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف دست یابند.

منابع

- پژویان، جمشید و تانیا خسروی. (۱۳۹۱). «تأثیر تورم بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی». دانش سرمایه‌گذاری، (۴)، ۱-۱۸.
- جوکار، فائزه و محمدحسین عبدالرحیمیان. (۱۳۹۹). «الگوهای سرمایه‌گذاری و عوامل موثر بر جذب آن در انواع تصمیمات سرمایه‌گذاری». پنجمین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات بین‌رشته‌ای در مدیریت، حسابداری و اقتصاد در ایران، تهران، <https://civilica.com/doc/1157825>
- حسنی صدرآبادی، جلال. (۱۳۹۵). «مدل‌های توسعه منابع انسانی». فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری، دوره دوم - شماره ۴، صفحات ۲۲۸-۲۳۲.
- خوارزمی، امید علی و امین ندایی. (۱۳۹۲). «تحلیل سیستمی تاثیر ریسک‌پذیری بر نوآوری در پارک علمی و فناوری پردیس». دو فصلنامه نوآوری و ارزش‌آفرینی، سال دوم، شماره پنجم، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
- رحمان سرشت، حسین و میترا صفاییان. (۱۳۸۹). «مدل رقابت‌پذیری صنایع تولیدی در ایران». فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت صنعتی، شماره ۲۲، ص ۱۰۴-۷۵.
- رضائی، روح‌الله و فاطمه مغانلو. (۱۳۹۳). «تأثیر سرمایه‌گذاری بر نوآوری سازمانی در شرکت‌های خدمات کشاورزی استان زنجان». فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی، (۴) ۷، ۶۵۳-۶۷۳. doi: 10.22059/jed.2014.53623
- زرآه نژاد، منصور؛ مسعود خدایپناهی و افسانه پیرویان. (۱۳۹۱). «تحلیل اثرات مزیت رقابتی در صنعت بیمه ایران». پنجمین کنفرانس و جشنواره کسب و کار بیمه، تهران، <https://civilica.com/doc/201639>
- علی اکبر اصفهانی، علی؛ کامران مالکپور؛ امیرحسین تدین و محسن عباسی فرج‌زاده. (۱۳۹۷). «رابطه میان سرمایه‌گذاری با بهره‌وری منابع انسانی و عملکرد شغلی از دیدگاه کارکنان یک بیمارستان نظامی». مجله طب نظامی. ۲۰ (۶): ۶۷۴-۶۸۴

- VM. (2020). Factors influencing mutual fund investment decisions-factor analysis, *International Journal of Chemical Studies*, Vol. 8, 1, 2106-2109.
- Dr. LONG Nguyen Tien. (2022). Factors Affecting Investment Decisions of EU Investors in Vietnam, *International Journal of Current Science Research and Review*, Vol. 5, No. 2.
- Einav, L., Finkelstein, A., Pascu, I. & Cullen, M. (2012). "How General Are Risk Preferences? Choices under Uncertainty in Different Domains: Dataset." *American Economic Review*.
- Fallah Shams, M., Ghalibaf Asl, H. & Nobakht, S. (2011). The Impact of Experience on Risktaking, Overconfidence and Herding of Investment Companies' Managers in In Tehran Stock Exchange. *Quarterly Journal of Securities Exchange*, 3(12), 25-42.
- Firer, S. and Williams, S. M. (2003). Intellectual Capital and Traditional Measures of Corporate Performance. *Journal of Intellectual Capital*, 4 (3), pp. 348-360.
- Ghalibaf asl, H., Poordadash mehrabani, N., & Dehghan, L. (2015). The Investigation of the Relationship between Managers' Risk Aversion and Financial Institutions' Performance in Market (Case Study: Mutual Funds). *Financial Management Strategy*, 3(3), 1-23. doi: 10.22051/jfm.2015.2246.
- Ghasemi Nejad, Y., Salgi, M. (2015). Investigating the impact of intellectual capital on the development of innovative products (case study: one of the defense industrial research centers). *Basij Strategic Studies*, 17(65), 143-168.
- Gowtham Ramkumar, S Chitra. (2021). A Study on Factors Influencing Investment Decisions of Retail Investors in VUCA World, *Ushus Journal of Business Management*, Vol. 20, No. 1, 69-87
- Hasani Sadr Abadi, J. (2016). Human resource development models. *Journal of Management Studies and Accounting*. Vol: 2 Issue: 4, 228-232.
- Hayton, J.C. (2005). Promoting corporate entrepreneurship through human resource management practices: A review of empirical research. *Human Resource Management Review*, 15(2005), 21-41.
- Hermans, R. and Kauranen, I. (2005). "Value creation potential of intellectual capital in biotechnology - empirical evidence from Finland", *R&D Management*, Vol. 35 No. 2, pp. 171-85.
- Jardón, C. M., & Martos, M. S. (2009). Intellectual capital and performance in wood industries of Argentina. *Journal of Intellectual Capital*, 10(4), 600-616.
- Jagongo Ambrose, Vincent S. Mutswenje. (2014). A Survey of the Factors Influencing Investment Decisions: The Case of Individual Investors at the NSE. *International Journal of*
- فلفلانی، عطیه. (۱۳۹۳). «اصول و مبانی برنامه‌ریزی راهبردی». نشریه داخلی معاونت طرح و برنامه، انتشارات: دانشگاه فردوسی مشهد، شماره ۵۶، زمستان ۱۳۹۳.
- قاسمی‌نژاد، یاسر و محمد سلگی. (۱۳۹۳). «بررسی تأثیر سرمایه فکری بر توسعه محصولات نوآورانه (مورد مطالعه: یکی از مراکز تحقیقاتی صنعتی دفاعی)». *مطالعات راهبردی بسیج سال هفدهم زمستان ۱۳۹۳* شماره ۶۵.
- قالیباف اصل، حسن؛ نازیلاپورداداش مهربانی و لیلا دهقان‌نیری. (۱۳۹۴). «بررسی رابطه بین ریسک‌گریزی مدیران و عملکرد نهادهای مالی در بازار سرمایه (مطالعه موردی صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری)». *راهبرد مدیریت مالی*، ۳(۳)-۱، ۲۳-۲۰۵۱. doi: ۲۰۱۵/۲۲۴۶.jfm/۱۰، ۲۲۰۵۱.
- محمدی قراسوئی، ابراهیم. (۱۳۹۳). «مدیریت راهبردی، پژوهشکده باقرالعلوم».
- Abazeed Riad Ahmad Mohammed. (2018). The Impact of Intellectual Capital Dimensions on Organizational Performance of Public Hospitals in Jordan. *Global Journal of Management and Business Research: A Administration and Management Volume 17 Issue 5 Version 1.0 Year 2017*. ISSN: 2249-4588 & Print ISSN: 0975-5853.
- Aliakbar Esfahani A, Malekpour K, Tadayon A H, Abbasi Farajzadeh M. (2019). The Relationship between Intellectual Capital with Human Resource Productivity and Job Performance from the Viewpoint of the Military Hospital Staff. *J Mil Med* 2019; 20 (6): 674-684.
- Bialowolski Piotr and Dorota Weziak-Bialowolska. (2013). External Factors Affecting Investment Decisions of Companies. *Economics Discussion Papers*, No 2013-44, Kiel Institute for the World Economy. <http://www.economicsejournal.org/economics/discussionpapers/2013-44>
- Bishesh Thapa, Ajay Kumar Shah. (2020). Factors Influencing Investment Decisions in Gold, *Journal of Business and Social Sciences Research*, Vol. 5, No. 2, 52-62.
- Bozbura, F. T. (2004). "Measurement and application of intellectual capital in Turkey", *The Learning Organization*, Vol. 11, No. 4/5.
- Bramhandkar, A., Erickson, G. S. & Applebee, I. (2007). Intellectual Capital and Organizational Performance: An Empirical Study of the Pharmaceutical Industry. *The Electronic Journal of Knowledge Management*, 5, 357-362.
- Chen, C.J., Shih, H.A., Yang, S.A. (2009). The role of intellectual capital in knowledge transfer. *IEEE Trans. Eng. Manag.* 56 (3) 402-411.
- Deepan M, Deepa N, Rohini A, Malarkodi M, Indumathi

- innovation: A case study of banking industry. *Management Science Letters* 4, pp. 721- 724.
- Pandit, Ameet & Ken Yeoh. (2014). Psychological tendencies in an emerging capital market: A study of individual investors in India. *Journal of Developing Areas*, 48(3), 129-148. <https://doi.org/10.1353/jda.2014.0049>
- Pattillo, C. & Soderbom, M. (2000). Managerial Risk Attitudes and Firm Performance in Ghanaian Manufacturing: An Empirical Analysis Based on Experimental Data. [July 2000]. [On Line]. <http://www.csaee.ox.ac.uk>.
- Petti Claudio, Jacob Jojo. (2017). R&D investments under uncertainty in China: The effect of political connections. 59° RSA SIE - Sessione "China's industrial development: new challenges for a long-term sustainable development".
- Purna Man Shrestha. (2020). Factors Influencing Investment Decisions of Nepalese Investors, *Management Dynamics*, Vol. 23, No. 2, 145-160.
- Rahmanseresht, H., & Safaeian, M. (2011). Competitiveness Model of Iranian Manufacturing Industries. *Industrial Management Studies*, 9(22), 75-104.
- Rezaei, R., & Moghanlo, F. (2014). The Effect of Intellectual Capital on Organizational Innovation in the Agricultural Services Ventures of Zanjan Province. *Journal of Entrepreneurship Development*, 7(4), 653-673. doi: 10.22059/jed.2014.53623
- Seetharaman A., Indu Niranjana, Nitin Patwa & Amit Kejriwal. (2017). A Study of the Factors Affecting the Choice of Investment Portfolio by Individual Investors in Singapore. *Accounting and Finance Research* Vol. 6, No. 3; 2017. <http://afr.sciedupress.com>.
- Subramaniam, M. and Youndt, M. A. (2005). "The influence of intellectual capital on the types of innovative capabilities", *Academy of Management Journal*, Vol.48 No. 3, pp. 450-463.
- Wermers, R. (1999). "Mutual Fund Herding and the Impact on Stock Prices." *Journal of Finance*, 54, 581-622.
- Zara nejad, M., Khoda Panahi, M., Peyravian, A. (2012). Analysis of the effects of competitive advantage in Iran Insurance Industry, 5th Conference on Insurance Business, Tehran, <https://civilica.com/doc/201639>.
- Zeghal, D. & A. Maaloul. (2010). "Analyzing Value Added as an Indicator of Intellectual Capital and its Consequences on Company Performance". *Intellectual Capital*, 11(1), 39-60.
- Humanities and Social Science Vol. 4 No. 4 [Special Issue - February 2014.
- Johnson, W.H.A., Filippini, R., 2013. Integration capabilities as mediator of product development practices-performance. *J. Eng. Technol. Manag.* 30 (1) 95-111.
- Jokar, F., Abdalrahimian, M. H. (2020). Investment patterns and factors influencing its absorption in all types of investment decisions. 5th International Conference on Interdisciplinary Researches in Management Accounting Economics and in Iran, Tehran. <https://civilica.com/doc/1157825>
- Kaburia, S. K., Kimemia, L. (2018). FACTORS AFFECTING TABLE BANKING ON INVESTMENT DECISIONS AMONG WOMEN IN MOMBASA COUNTY. 125 | *The Strategic Journal of Business & Change Management*. Vol. 5, Iss. 2, pp 126 - 149, April 10. www.strategicjournals.com, ©strategic Journals.
- Kamath, G. B. (2008). "Intellectual capital and corporate performance in Indian pharmaceutical industry", *Journal of Intellectual Capital*, Vol. 9, No. 4, pp. 684 - 704.
- Lai, Y.-L., et al., Factors affecting firm's R&D investment decisions, *Journal of Business Research*. (2014). <http://dx.doi.org/10.1016/j.jbusres.2014.11.038>.
- Limanli, O. (2015). Determinants of R&D investment decision in Turkey, *Procedia. Social and Behavioral Science*, 195, pp. 759-767.
- Lin, Y. (2015). How does intellectual capital affect organizational performance? *International Journal of Business and Social Science*, 6 (7), 115-120.
- March, J. G. & Shapira, Z. (1987). Managerial Perspective on Risk and Risk Taking *Management Science*, 33, 1404-1418.
- Mihet, R. (2012). "Effects of culture on firm risk taking a cross- country and cross- industry analysis", *International monetary fund, Working paper*
- Nedaei, amin, Kharazmi, omidali. (2019). Systematic analysis risk taking effects on innovations in science & technology Park of Pardis. *Journal of Innovation and Value Creation*, 2(5), 57-72.
- Nosic, Alen & Martin Weber. (2010). How riskily do I invest: The role of risk attitudes, risk perceptions, and overconfidence. *Decision Analysis*, 7(3), 282-301. <https://doi.org/10.1287/deca.1100.0178>.
- Pajooyan, J., & Khosravi, T. (2012). The Effect of Inflation on Private Investment. *Journal of Investment Knowledge*, 1(4), 1-18.
- Panahandeh, G. and Ahmadvkhani, A. (2014). A survey on relationship between intellectual capital and organizational